

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXIV | П'ЯТНИЦЯ, 23 ЛЮТОГО 2007 РОКУ | ЧИСЛО 8 | VOL. CXIV | FRIDAY, FEBRUARY 23, 2007 | No. 8

ДО ПРИЇЗДУ ОЛЕКСАНДРА ЛУКАШЕНКА В УКРАЇНУ

Білорусь – то не Біла Русь

В Україну приїжджає президент сусідньої держави, колишньої совєтської республіки. Патріот своєї нації, безкомпромісний охоронець її державної незалежности. Незадовго до цієї візити він у своєму столичному катедральному соборі Святого Духу промовив до присутніх на Літургії такі ясні і мудрі слова про захист свого народу від зазіхань Москви, що їх напевно почув Бог.

Але прізвище цього президента – Лукашенко. Той самий, кого називають „останнім диктатором в Европі". Той, хто Біловезьку угоду і створення Співдружности незалежних держав оголосив „зрадою" і вимагав відновлення СССР. Хто бив себе в груди, що йому і його народові незалежність і своя держава не потрібні, а потрібен „вічний і непорушний союз з Росією". Той самий, хто, ставши в 1994 році президентом Білорусі, негайно поїхав у Москву і там, на площі перед Успенським собором, під церковні дзвони, в присутності московського Патріярха, підписав з Єльциним договір, з якого мало початися об'єднання Росії й Білорусі в одну „слов'янську державу".

Відтак цього „останнього диктатора в Европі" вже тричі підряд обирають президентом, і кожного разу – щонайменше 70 відсотками голосів. І вже зовсім, мов у насмішку зі здорового глузду, пристало до нього прізвисько, за яким, хоч би ми як це заперечували, мусить стояти якщо не щира любов народу, то принаймні немала повага: Бацька. Тобто тато, батько нації.

З української преси годі було зрозуміти цей білоруський феномен. Сповідуючи демократичні принципи, українська преса, за совєтською інерцією, спрощено бачила світ в чорно-білому зображенні, відтінки і нюанси не бралися до уваги, бо й часи вимагали „або-або": або ми за

(Закінчення на стор. 3)

Судді склали присягу Україні

КИЇВ. – У Маріїнському палаці 19 лютого відбулася церемонія складання присяги суддями, які вперше призначені на посади професійних суддів. У ній брав участь Президент України Віктор Ющенко (в центрі). Фото УНІАН

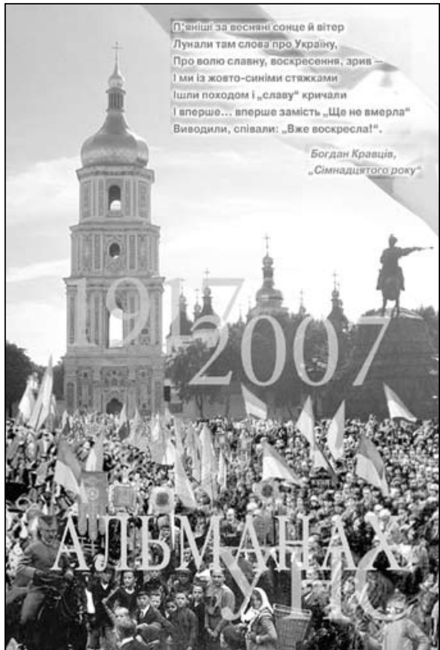
Ми прагнули задовольнити всі смаки

Дорогі читачі і члени Українського Народного Союзу!

У зв'язку з тим, що пошта несе до ваших родин Альманах УНС на 2007 рік, просимо, перш за все, вибачення за деяке спізнення з нашим щорічником: сталося воно з вини друкарні, де виникли технічні проблеми з розшифруванням нашого надісланого через Інтернет тексту.

Зате маємо велику надію, що зміст Альманаху-2007 ви сприймете прихильно, бо кожен знайде матеріял на свій смак, для власного розуму і серця.

Головні теми зумовлені двома ювілеями: світлим і темним. В 1917 році впала царська Російська імперія, в Києві виникла українська Центральна Рада, котра своїм IV Універсалом проголосила повну державну незалежність Української Народної Республіки. А 1937 рік – чорний рік фізичного знищення національно свідомої української інтеліґенції...

Серед інших ювілеїв, для яких ми відвели помітне місце в річнику, – 100-річчя від народження Головного командира УПА Романа Шухевича-Тараса Чупринки, 100-річчя від народження бандуриста-композитора Григорія Китастого, 100-річчя від народження піяніста-віртуоза й засновника Українського музичного інституту Америки Романа Савицького, 110-річчя від народження поета Євгена Маланюка, 120-річчя від народження скульптора-модерніста Олександра Архипенка.

Передбачаємо, що всіх читачів схвилює розповідь про обіране життя двох юнаків-патріотів – Дмитра Біласа і Богдана Данилишина, а також нещаслива історія сватання Тараса Шевченка до Ликери Полусмак.

І вже не маємо найменшого сумніву, що всі ви, наше шановне союзове братство, належним чином оціните дослідження „Як зовнішньо виглядав Ісус Христос?".

По довгій перерві, на прохання багатьох читачів, на цей раз вміщуємо невеличкий, але досить яскравий розділ гумору.

Отже, читайте і обов'язково діліться з нами вашими враженнями, думками. Напишіть нам, які теми ви хотіли б знайти в наступних річниках.

Редакція „Свободи"

Михайло Сирота: в Україні – правовий Чорнобиль...

Наші читачі, не сумніваємося, пам'ятають вкрай напружений 1996 рік, коли все свідоме українство світу переймалося долею Конституції – першого Основного Закону незалежної України. Які ідейні битви точилися тоді в стінах парламенту, як багато тодішніх законодавців чинило шалений опір узаконенню української державної незалежности! І сталося диво: той самий недоукраїнський і недодемократичний парламент затвердив Конституцію! Так, мовби на тих парламентаристів подіяла вища сила. Що склалося саме таке враження, підтверджує в розмові з кореспонденткою УНІАНу Ланою Самохваловою герой того незабутнього дня, точніше – тієї конституційної ночі Михайло Сирота, один з чільних творців тексту Конституції України, найпалкіший і найпослідовніший оборонець законопроєкту під час тієї історичної сесії ВР. Нижче подаємо текст цієї важливої розмови. На жаль, бринять у ній сумні нотки, вчувається небезпідставна тривога за стан законодавства в Україні, особливо в сьогоднішніх умовах відвертої і прихованої боротьби між урядовою, парляментською і президентською гілками влади...

– Михайле Дмитровичу, тепер активно говорять про консолідоване бажання Президента та Юлії Тимошенко написати текст нової Конституції та прийняти його на референдумі. Чи містить чинна Конституція статті, які б передбачали можливість проведення такого референдуму для прийняття нової Конституції?

– Безумовно, ні. Конституцією передбачено чітку процедуру внесення змін до Основного Закону. Внесення змін може здійснювати виключно парламент і тільки парламент. У разі, коли ці зміни стосуються загальних засад, прав і свобод людини, то, після того, як парламент приймає ці зміни, їх слід затверджувати на референдумі. Референдум тут відіграє ролю додаткового захисту як прав та свобод людини, так і загальних засад існування держави. Але якщо хтось собі уявляє, що можна просто розробити текст Конституції і потім цей проєкт ухвалити на референдумі, то це абсолютно неправильно, це абсолютно неконституційно, а отже, і незаконно.

– Деякі експерти кажуть, що ініційована Ющенком конституційна комісія розробить текст нового Основного Закону, а потім Конституційний суд прийме рішення щодо можливости референдуму. Чи ви вірите в такий сценарій?

– Ті, що говорять про нову Конституцію, або не розуміють до кінця, про що вони говорять, або хочуть завдати серйозного удару по державності. Повністю нова Конституція не може буде прийнята. Якщо хтось думає, що можна наплювати на чинну Конституцію й написати новий текст і прийняти через референдум, – то це громадянська війна. Подивимося з точки зору права. Ну, не прийняла Верховна Рада закон про референдум. В Україні діє закон про референдум від 1991 року, який повністю суперечить Конституції. У цьому законі, наприклад, є ствердження, що ініціятивні групи мають реєстру-

(Закінчення на стор. 20)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В Криму поставили п'єсу українською мовою

СЕВАСТОПОЛЬ. – У культурному житті міста 18 лютого – незвичайна подія. Один з місцевих театральних колективів поставив виставу „Як наші діди парубкували", українською мовою. Це перша вистава українською за всю історію Севастополя, який хоча й є українським містом, але все ж залишається російськомовним. Для того, щоб зіграти ролі мовою оригіналу, актори спеціяльно вчили українську впродовж чотирьох місяців. Запальні танці, декорації, що зображають старовинне українське село, і музика гурту „ВВ". Такою запам'яталась глядачам прем'єра першої вистави українською мовою, створеної севастопольським театром. В залі у перші дні – повний аншлаґ. Успіх був несподіваним навіть для самих акторів. У Севастополі є три театри: російський драматичний, драмтеатр російської Чорноморської фльоти і молодіжний „Театр на Большой Морской" – російськомовні. Вислід наполегливої чотиримісячної лінґвістичної праці акторів приголомшив навіть прискіпливих знавців української. Вони визнали, що сценічна мова севастопольських акторів – майже досконало передає і національний кольорит, і український гумор. Тим часом Севастопольська міська рада нещодавно додатково виділила один мільйон гривень на розвиток російської мови у Севастополі. Голосуючи за це рішення, деякі депутати заявляли нібито, що в Севастополі саме російська мова потребує додаткового захисту. (*ББС*)

Вивезли 30 мільярдів долярів

КИЇВ. – Відплив капіталу з України з моменту незалежности країни оцінюється в 30 млрд. дол., повідомив 16 лютого міністер економіки України Володимир Макуха. При цьому він зазначив, що щорічний обсяг відпливу капіталу з України становить близько 1.5-2 млрд. дол., а в разі амнестії капіталів до України може повернутися близько 15 млрд. дол. Виступаючи на засіданні Ради національної безпеки України, Президент заявив, що маштаби відпливу капіталів з України в останні роки досягли рівня, який можна кваліфікувати як загрозу національній безпеці. Віктор Ющенко зазначив, що не має чіткої статистики з цього питання, проте вже хоча б один показник свідчить про загрозливий рівень відпливу капіталів. За даними Президента, за період з 2004 року і 9 місяців минулого року рівень відпливу капіталу з України склав 12.9 млрд. дол. США. (*УНІАН*)

Україна готує юристів і економістів більше, ніж вся Европа

КИЇВ. – Міністер праці та соціяльної політики України Михайло Папієв стверджує, що коли держава не приділятиме належної уваги оплаті праці та соціяльній політиці, найближчими роками країну очікує дефіцит кваліфікованої робочої сили. Про це міністер заявив 15 лютого в Києві, відповідаючи на запитання журналістів. „Основною проблемою найближчими роками у нас стане дефіцит кваліфікованої робочої сили", – сказав М. Папієв. При цьому він зауважив, що в країнах Европи існують документи, відкриті для доступного користування, проаналізувавши які, можна зробити висновок, що на найближчі роки Україна стане постачальником трудових ресурсів для країн ЕС. М. Папієв також зазначив, що ринок праці в Україні сьогодні відчуває найбільший дефіцит в слюсарях, фрезерувальниках, токарях, зварювальниках. Що стосується фахівців, то в країні не вистачає інженерів-конструкторів, інженерів-механіків, інженерів-енерґетиків та висококваліфікованих аґраріїв. В Україні сьогодні „вища освіта готує юристів і економістів більше, ніж вся Европа разом взята". У зв'язку з цим він зазначив, що очолюване ним відомство зараз веде діялог з Міністерством освіти і науки та Міністерством економіки щодо питання, яке необхідно впровадити найближчим часом, тобто „щоб ринок праці визначав державне замовлення на підготування фахівців як вищої, так і професійно-технічної школи". Продовжуючи окреслену тему, М. Папієв зауважив, що найбільш вагомим арґументом для припинення відпливу кваліфікованих кадрів з країни буде підвищення платні, тоді вони будуть зацікавлені залишатись працювати в Україні. (*„День"*).

В Посольстві України в США відбулась зустріч

ВАШІНҐТОН. – 16 лютого 2007 року Посольством України в США було організовано прийняття з участю проводу та членів Національної Ради міжнародних відвідувачів, а також представників державних установ США. Національна Рада міжнародних відвідувачів – неурядова організація, що включає понад 80 тис. членів. Метою її діяльности є здійснення Програми міжнародного провідництва Державного департаменту США. Цією програмою передбачаються поїздки чужоземних громадян до США, метою яких є ознайомлення з практикою діяльности американських державних, економічних, політичних, культурних та освітніх установ. Вже протягом кількох років згадана організація активно сприяє українським фахівцям під час їхнього перебування у США. Програма стажування українських фахівців розрахована на 30 днів та включає консультації з американськими колеґами у відповідних галузях, а також сприяє налагодженню зв'язків з організаціями США. (*Посольство України в США*)

Більшість українців помирають від нападів або від самогубства

КИЇВ. – У 2006 році в Україні зареєстровано 63 тис. смертей від зовнішніх причин у побуті, повідомив 15 лютого Державний комітет статистики. Найбільш розповсюдженою причиною смерти від зовнішніх факторів є напад з нанесенням тілесних ушкоджень. За рік таких нападів було зареєстровано 13.1 тис. випадків (20.8 відсотка від померлих від зовнішніх причин у побуті), з яких 4.1 тис. були вчинені з метою убивства або пограбування, а 8.9 тис. – з нез'ясованих причин. На другому місці серед смертей від зовнішніх факторів – самогубства. За рік добровільно пішли з життя 10 тис. осіб (15.9 відсотка), з яких у 55.7 відсотка випадків жертвами самовбивства ставало міське населення. Від нещасних випадків, пов'язаних з транспортними засобами, за рік загинуло 9.7 тис. осіб (15.4 відсотка), причому в 4.2 тис. випадків жертвами дорожно-транспортних випадків ставали пішоходи. Традиційно високим залишається показник випадкових отруєнь алкоголем – 8 тис. осіб (12.8 відсотка). Також зареєстровано 5 тис. випадків смертей, пов'язаних з дією природних факторів, з утопленням або зануренням у воду – 3.9 тис., отруєнням отруйними речовинами – 3.4 тис., падінням – 2.9 тис., загрозою диханню – 2.6 тис., дією диму або вогню – 2.5 тис. Найвищі показники смертности від нещасних випадків торік були зареєстровані в Чернігівській (183.6 померлих на 100 тис. осіб), Кіровоградській (176.6), Сумській (165.6), Полтавській (163.1) і Одеській (161.5) областях. Найменші рівні смертности відзначені в Івано-Франківській (83.2), Тернопільській (85), Львівській (86.4) областях і Києві (84.3). (*„Українська правда"*)

У Луцьку презентували новий роман В. Лиса

ЛУЦЬК. – 13 лютого у Волинській науковій бібліотеці презентували новий роман відомого письменника Володимира Лиса „Камінь посеред саду ". „Задум написати твір у мене з'явився під час перебудови. Таким чином, наприкінці 1990-их років з-під пера вийшов роман „Камінь посеред саду". Його плянували опублікувати у видавництві „Молодь", але рукопис зник", – заявив автор твору. Опісля видавець Микола Мартинюк побачив уривок з роману в альманасі „Світязь" і запропонував надрукувати твір у поліграфічному домі „Твердиня". Як підсумок – світ побачив, за словами автора, „оновлений відсотків на сорок роман" В. Лис – наразі єдиний письменник, котрий тричі потрапляв до першої десятки конкурсу „Коронація слова". (*Інститут Масової Інформації*).

В. Ющенко вирішив ударно об'їхати всю Україну

КИЇВ. – До кінця червня цього року Президент Віктор Ющенко здійснить 15 поїздок по реґіонах України, повідомив 14 лютого заступник голови секретаріяту Президента Віктор Бондар. Усі ці місяці в глави української держави буде досить активна напружена програма поїздок – по шість-сім щомісяця. „Це будуть поїздки, що будуть носити ознаки прагматизму і практичности", – сказав він, додавши, що В. Ющенко буде зустрічатися з активами реґіонів і вирішувати конкретні питання, які стосуються кожної конкретної галузі. Крім того, В. Ющенко має намір під час поїздок відвідувати ключові обласні підприємства, зустрічатися з їхнім керівництвом і вирішувати проблемні питання, які стосуються їхньої діяльности. Йдеться про найбільш потужні підприємства, які перспективні з погляду експорту і розвитку, але з певної причини виявилися у складній ситуації. В. Бондар повідомив, що до кінця лютого Президент плянує відвідати Крим і Дніпропетровський реґіон, побуває в Чернівецькій, Житомирській, Луганській, Кіровоградській, Хмельницькій, Львівській, Вінницькій, Київській, Волинській, Одеській, Миколаївській і Сумській областях. (*„Українська правда"*).

Україна відкрила кордони для польського м'яса

КИЇВ. – Державний департамент ветеринарної медицини України з 14 лютого дозволив ввезення м'яса і м'ясопродуктів на територію України 23 польським підприємствам, повідомила прес-служба департаменту. У прес-службі відзначили, що основні зауваження, виявлені при контролі польської ветеринарної служби та інспекції м'ясопереробних підприємств українськими фахівцями в жовтні-грудні 2006 року, були враховані. Як повідомлялося, в березні 2006 року Державний департамент ветеринарної медицини заборонив ввезення м'яса і м'ясопродуктів з Польщі, Білорусі та Молдови через випадки ввезення з цих країн м'ясопродуктів без необхідних ветеринарних документів. (*„День"*).

Троє евродепутатів отримали нагороди від України

СТРАСБУРҐ, Франція. – Нагороди від України – орден „За заслуги" отримали – Яцек Саріюш-Вольський, Чарлс Танок і Ельмар Брок. Нагороди їм вручив в Европарляменті в Страсбурзі постійний представник місії України при Евросоюзі Роман Шпек. Наказ про нагородження европарляментарів український Президент Віктор Ющенко підписав у серпні минулого року, з нагоди 15-ої річниці незалежности України. Европарляментарі отримали нагороду від України за спеціяльний внесок у розвиток міжнародної співпраці, зміцнення образу України у світі і популяризацію українських історичних і сучасних досягнень. Поляк Саріюш-Вольський, який нещодавно очолив Комітет Европарляменту з зовнішніх взаємин, отримав орден „За заслуги" 1 ступеня, а заступник голови делеґації Европарляменту у зв'язках з Україною британець Ч. Танок та колишній голова Комітету Европарляменту з зовнішніх взаємин, німець Е. Брок одержали ордени 3 ступеня. (*Радіо „Свобода"*)

В. Янукович відмовляється від даних зобов'язань

ДОНЕЦЬК. – Віктор Янукович вважає передчасним розглядати питання про підвищення мінімальної платні та прожиткового мінімуму. 15 лютого у Донецьку прем'єр-міністер зазначив, що хоча показники економіки нині зростають, це не означає економічної стабільности в державі. Президент Віктор Ющенко підписав Державний бюджет на цей рік з умовою перегляду його для збільшення мінімальної пенсії та прожиткового мінімуму. Тоді Верховна Рада доручила Кабінетові міністрів розробити й внести на розгляд парляменту відповідні законопроєкти. Теперішні заяви В. Януковича про відсутність підстав для перегляду мінімального рівня платень і пенсій є фактичною відмовою від зобов'язань, взятих перед Президентом України під час ухвалення бюджету на 2007 рік, заявив провідник фракції „Наша Україна" В'ячеслав Кириленко. (*Радіо „Свобода"*)

Білорусь...

(Закінчення зі стор. 1)

національне відродження, або – за повернення в „світле" імперське минуле.

А нюансів не бракувало. Від розпаду СССР і до 1994 року, коли до влади в Україні і Білорусі прийшли, у висліді демократичних виборів, Кучма і Лукашенко, обидві державні самостійності вже досить повно виявили свої неприємні для простого народу болячки. Найочевидніша з них – брудна міжпартійна гризня в парляментах , до якої суспільство не звикло, – об,єктивно сприяла приходові „сильної руки". В Україні, може, меншою мірою, а от в Білорусі просто достоту повторилася російська політична ситуація 1993 року, коли всі справді проґресивні сили стали на сторону президента, проти парляменту.

І Бацька круто повернув країну у вчорашній день. З даху будинку колишнього ЦК впав білоруський національний біло-червоно-білий прапор, а піднявся старий прапор Білоруської ССР – червоний з зеленою смужкою. Парляментські вибори 1995 року повернули в політичне життя країни „партію влади": більшість депутатського корпусу склали голови колгоспів, директори радгоспів і державних підприємств. Ось як відгукнувся на ті вибори Державний департамент США: „Уряд Білорусі контролював усі головні друковані й електроні засоби масової інформації, закрив незалежний телевізійний телеканал, замінив редакторів чотирьох провідних газет, дискредитував опозиційні політичні сили...".

А тим часом там же билося серце іншої Білорусі – вільнолюбної, патріотичної, наростав рух свідомих синів і дочок народу, відповідальних за долю цієї довготерпеливої і багатостраждальної нації. З рук у руки ходив присвячений Лукашенкові сатиричний шедевр – поема „Лука Мудищев". Перекладаю з нього одну строфу:

Жени людей у свій фарватер,
І розправляй, як Сталін, вуса,
Ти - головний русифікатор,
Наш перший антибілорусе...

Білорусь залишалась полігоном Росії – і політичним, і воєнним. За два роки лукашенкового „батьківства" в республіці було закрто 472 Будинки культури, 577 бібліотек, 33150 культурно-громадських аціональних організацій. Зате стало ще більше російських військових частин, зокрема станцій протиповітряної оборони. Згідно з даними мінської гзаети „Звязда", в Білорусі один танк припадав на кожні 5,700 громадян, тоді як в Україні – на 15 тисяч, в Польщі – на 22 тисячі. І один бойовий літак – на кожні 39,5 тисячі, тоді як в Польщі і Німеччині – на 90 тисяч громадян.

На жаль, рух опору в Білорусі не мав достатньої сили, національно свідомих людей виявилося замало. Втім, їх скрізь по світі замало... В березні 1996 року проти 30-тисячної антилукашенківської маніфестації в Мінську, котра протестувала проти нового білорусько-російського союзного договору, влада кинула міліцію і військо. Потекла кров. Письменник Василь Биков, сумління білоруської нації, звернувся до російської демократії: „Допоможіть нам – і ви допоможете собі!". Як жорстоко він помилявся! В Росії не було, нема і ледве чи колись з,являться демократи, котрі б обстоювали свободу сусідніх народів від московських зазіхань.

Врешт-решт, назва „Білорусь" стала означати щось страшне. Коли у вересні 2000 року в Клівледні, Огайо, відбулася чергова зустріч білорусів США і Канади, Семен Шарецький, колишній голова Верховної Ради Білорусі, котрий жив тоді на вигнанні в Литві, сказав у своєму виступі:

„В нашій республіці сьогодні панує антибілоруський проросійський диктаторський режим. З усіх значних державних посад білорусів витіснено, їхні місця зайняли росіяни. Як правило – вихідці з КГБ... Білорусь і раніше, і тепер – своєрідна ляболраторія, де відпрацьовувалися методи впрвадження диктаторського режиму...".

В економічній ділянці Бацька взявся будувати найгірший, досі ще невідомий варіант соціялізму: вся так звана „плянова система" залежала від думки і прихотей однієї особи. При тому підприємста продуктивно працювали, та дива тут не було: Москва постачала вже майже свою „Білу Русь" дешевими енерґоносіями – платила Лукашенкові за його антиєвропейськість і антиамериканізм.

А довколишній світ жив тим часом зовсім в інших політичних, соціяльно-економічних і моральних вимірах. В обернену до Европи білоруську спину потужно дихали прибалтійські республіки і Польща, котрі будували нове життя, спираючись на власні сили. Бацька катастрофічно втрачав час, ошукуючи себе показниками, котрі насправді були вислідом політичної коньюнктури, а не економічних закономірностей. Справді, в липні 2005 року Міжнародний валютний фонд констатував, що темпи розвитку економіки в Білорусі вищі, ніж в Китаї: 11 відсотків проти 9.5. Росія не лише постачала Білорусі дешевий газ і нафту, але й купувала понад половину всього білоруського експорту – вантажівки, трактори, хемікалії.

Тільки отака прикрість для Бацьки: знизу, з-під політичної коньюнктури вже вистромлювалися невмолимі економічні закони і цілком нові зовнішні і внутрішні обставини. Росія поставила своєю ціллю вступ до Світової організації торгівлі – це означало, що Москва приймала загальносвітові правила гри, зокрема і передусім – щодо цін на нафту і газ.

Й от перший удар: Путін підняв ціни на газ і нафту для Білорусі, між Мінськом і Москвою спалахнула гостра, як ніколи досі, сварка, декілька днів нафтова труба до Европи через білоруську територію залишалася порожньою. ,,Лукашенко прямо звинуватив Москву в політичному тискові і шантажуванні – й уперше заговорив про державну незалежність Білорусі як щось справді дороге і незаступиме для нього... А в програмі Радіо "Ехо Москви", відповідаючи на запитання відомого російського письменника-націоналіста Олександра Проханова, Лукашенко сказав навіть щось таке, чого й українські провідники не вимовляли так недвозначно і беззастережно: "Росія ніколи вже не буде імперією.Воне вже не має для цього ресурсів... А ми маємо правильну стратегію совнішньої політики – багатоцвекторність...".

Тепер йому не позаздриш: з одного боку, Росія диктує захисокі для Білорусі ціни, з другого – Европа вимагає від Лукашенка демократичних реформ. Куди Бацька спрямує стопи? Принаймні риторика з проросійської змінилася на проевропейську. Змінилася хутко, в момент ока, тому ні в кого не викликає повного довір'я. Чи справді Бацька вирішив стати батьком білоруського відродження, чи грає ролю і вичікує, хто більше заплатить?

Однак, візита до Києва може мати величезне значення для майбутнього Білорусі. Треба сподіватися, що Україна не відштовхне руки Бацьки, що опинився на роздутті. Білоруси справді найближчий для нас народ. Лише Україна спроможна допомогти їм зберегтися і відродитися.

Петро Часто

В Україні відзначать 100-річчя від дня народження Р. Шухевича

КИЇВ. — З нагоди сторіччя від дня народження генерал-хорунжого Української Повстанської Армії Романа Шухевича буде знято документальну кіностріччу.

Створенню фільму посприяв указ Президента України, що ним передбачено створення серії документальних картин, зокрема циклу „Українські державники". Українська Повстанська Армія - українське націоналістичне збройне формування. З листопада 1943 року до своєї загибелі в 1950 році головнокомандувачем УПА був Роман Шухевич (підпільна кличка - „генерал Тарас Чупринка").

У роки війни УПА вела бойові дії проти німецьких військ (напади на поліцейські дільниці, склади зі зброєю, тилові частини, обози, засідки, диверсії, дії проти карателів), радянських партизан і польських формувань. Після закінчення війни бойові групи УПА, користуючись підтримкою місцевого населення і допомогою з-за кордону, ще довгі роки продовжували озброєну боротьбу проти радянської влади в західній частині України і проти польських органів влади у прикордонних районах.

У вересні 1997 року при Кабінеті міністрів України була створена урядова комісія з вивчення діяльності ОУН-УПА.

Президент України Віктор Ющенко в 2006 році під час урочистостей, присвячених Дню Перемоги, заявив про необхідність примирення ветеранів ОУН-УПА з ветеранами Радянської армії, попросивши їх забути про колишні образи, „подати один одному руки і знайти шлях до злагоди". Він також звернувся до Верховної Ради з проханням якомога швидше ухвалити закон про статус воїнів УПА. (*Укрінформ*)

Баль-маскарада на користь дитячих бібліотек

КИЇВ. – В колонній залі Київської міської державної адміністрації 17 лютого відбулася баль-маскарада „Карнавалія", під час якого проходили авкціони і льотерії. Виручені гроші підуть на поповнення дитячих українських бібліотек. На балі були присутні понад 500 дипломатів, політиків, підприємців і діячів мистецтва. На фото зліва: українська співачка Руслана Лижичко, праворуч – „Міс Україна-Всесвіт 2006" Інна Цимбалюк. Фото УНІАН

Що думають люди про розвиток подій в Україні

КИЇВ. — В Україні 63.2 відсотка громадян вважають, що події у державі розвиваються у неправильному напрямі, повідомили 15 лютого у Центрі ім. Разумкова.

Як свідчать висліди соціологічного дослідження Центру ім. Разумкова, проведеного з 2 по 9 лютого, кількість громадян, які поділяють цю думку, у лютому 2007 року збільшилась на 3.1 відсотка, порівняно з вислідами аналогічного опитування у грудні 2006 року. Але при цьому найменша кількість тих, хто вважає, що події розвиваються в неправильному напрямі, - у Південному реґіоні: 53.1 відсотка, а в інших реґіонах – від 63 відсотків до 67 відсотків. За даними соціологів, лише 16.3 відсотка опитаних відповіли, що події розвиваються у правильному напрямі. Дослідження було проведене соціологічною службою Центру ім. Разумкова з 2 по 9 лютого 2007 року за участю 2011 опитуваних віком від 18 років у всіх областях України, Києві та Криму за вибіркою, що репрезентує доросле населення України за основними соціяльно-демографічними показниками. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2.3 відсотка з імовірністю 0.95. (*УНІАН*)

АМЕРИКА І СВІТ

Чехія та Польща погоджуються розмістити радарні станції США

ПРАГА, Чехія. — Чеська Республіка та Польща 19 лютого висловилися за те, щоб розмістити на своїй території елементи американської системи протиракетної оборони. Прем'єр-міністер Чехії Мірек Тополанек провів зустріч з його польським колеґою Ярославом Качинським, наслідком якої стала спільна заява, що обидві сторони, вірогідніше за все, пристануть на пропозиції США. США хочуть розмістити радарну станцію на території Чехії та протиракетну станцію в Польщі. Росія гостро відреаґувала на таку заяву. Командуючий ракетними військами стратегічного призначення Росії Микола Соловцов заявив, що Росія у такому випадку скерує на них свої ракети. Росія також веде мову про відновлення програми створення балістичних ракет середньої дальности, що може бути зроблено за 5-6 років. „Політичним рішенням" в даному випадку може стати вихід Росії з договору про знищення ракет середньої та малої дальности, підписаного Москвою та Вашінґтоном в 1987 році. Будь-яка зі сторін може вийти з угоди, якщо надасть іншій стороні докази необхідности такого кроку. Начальник російського Генштабу Юрій Балуєвський нещодавно заявив, що підставою для цього може служити розширення програми таких ракет в інших країнах, а також намір США розмістити в Чехії та Польщі елементи своєї системи ПРО. (*ББС*)

Президент США звинувачує Іран

ВАШІНҐТОН. — Під час своєї першої цього року прес-конференції в Білому Домі 14 лютого Президент США Джордж Буш звинуватив революційну армію Ірану у постачанні зброї іракським повстанцям. Дж. Буш звинуватив військову бриґаду „Кадс", яка належить до революційної армії Ірану, у постачання зброї повстанцям, які протидіють американським збройним силам в Іраку. Водночас Дж. Буш наголосив, що немає свідчень про причетність вищого іранського керівництва до постачання зброї в Ірак. Президент не відповів на кілька запитань журналістів про ймовірне підготування Пентаґоном воєнної акції проти Ірану. Президент США назвав російського президента Володимира Путіна „людиною з сильною волею", але визнав наявність суттєвих розбіжностей у їхніх поглядах: „Я намагався переконати В. Путіна, що добре межувати з демократичними державами. Що НАТО має стабілізуючий вплив та допомагатиме Росії. Але, очевидно, що він не погоджується з такою оцінкою". Президент Дж. Буш назвав також успішним першим кроком останню багатосторонню домовленість з Північною Кореєю. Тим часом у Палаті Представників американського Конґресу обговорюють резолюцію, якою законодавці висловили б свою незгоду з пляном Президента Джорджа Буша надіслати до Іраку додаткові війська. Більшість республіканців нижньої палати виступили проти ухвалення цього документу. Водночас більшість демократів заявляють про готовність її підтримати. Президент США зазначив, що законодавці мають повне право висловлювати свою думку щодо його рішення послати додаткові сили до Іраку. Але він не хоче, щоб наразі незобов'язуюча резолюція перетворилась на зобов'язуючу, яка не дозволить американським силам виконувати покладену на них місію. Крім того, Президент під час згаданої пресконференції закликав Конґрес підтримати його плян про поповнення американської присутности в Іраку, що передбачає додаткове фінансування. (*Радіо „Свобода", „Голос Америки"*).

Кондоліза Райс провела переговори в Єрусалимі

ВАШІНҐТОН. — Секретар Державного департаменту США Кондоліза Райс 19 лютого провела в Єрусалимі переговори з прем'єр-міністром Ізраїлю Єгудом Олмертом та президентом Палестинської автономії Махмудом Абасом. За підсумками зустрічі, Кондоліза Райс заявила, що обидва провідники підтвердили свою готовність вирішити конфлікт на Близькому Сході і погодилися, що насильницьким шляхом не можна створити незалежну палестинську державу. Вона, однак, не повідомила про можливість відновлення ізраїльсько-палестинських мирних переговорів, які припинилися майже шість років тому. (*„Голос Америки"*).

В. Путін призначив С. Іванова першим віце-прем'єром

МОСКВА. — Російський президент Володимир Путін 16 лютого підвищив на посаді свого близького союзника, міністра оборони Сергія Іванова, який став першим віце-прем'єр-міністром. До президентських виборів у Росії лишилося трохи більше року, і аналітики кажуть, що ця перестановка має посилити президентські можливості С. Іванова, бо вказує на прихильність до нього президента В. Путіна. Це є чітким знаком рівних можливостей С. Іванова та іншого можливого претендента, віце-прем'єра Дмитра Медведєва. У Росії вважається, що якого кандидата В. Путін підтримає, той і виграє президентські вибори.(*ББС*).

Нове крісло Р. Кадирова

МОСКВА. — Виконувачем обов'язків президента Чечні став Рамзан Кадиров, чеченський провідник і колишній повстанець. Він стане новим провідником Чечні після того, як президент Володимир Путін прийняв резиґнацію Али Алханова, якого обрали з великим відривом у 2004 році, але який ніколи не мав особливої влади. З того часу життя в Чечні стало дещо спокійнішим, але чеченці не вважають, що це завдяки А. Алханову. Людина, яка має справжню владу в республіці, – це колишній повстанець, що перейшов на бік Кремля, Рамзан Кадиров. Два роки тому він був надто молодий, аби стати президентом, тому його призначили прем'єром. Незабаром він може офіційно посісти крісло А. Алханова, і цього разу без виборів – лише зі схваленням місцевої ради. Критики Р. Кадирова звинувачують його в порушенні прав людини, тортурах та викраденнях, проте він всі ці звинувачення відкидає. Він наполягає, що приніс мир до республіки. Провідник чеченських повстанців у вигнанні Ахмед Закаєв схвалив призначення Рамзана Кадрова президентом республіки. А. Закаєв вважає, що Р. Кадиров буде ставитись з розумінням до потреб повстанців, і буде більш незалежним, ніж його попередник А. Алханов. „В цілому ми оцінюємо призначення позитивно. Незалежно від того, навмисно чи вимушено зробив цю перестановку (президент Росії Володимир Путін), вона свідчить про безумовне поширення про-ічкерських, як ми їх називаємо, настроїв у Чеченській республіці", – зазначив А. Закаєв. Російський провідник усунув А. Алханова з посади президента Чечні 15 лютого. (*ББС, Радіо „Свобода"*).

Бейрут відзначив другу річницю вбивства Р. Гарірі

БЕЙРУТ, Ліван. — Тисячі людей 14 лютого у столиці Лівану Бейруті відзначали другу річницю з дня вбивства колишнього прем'єр-міністра Рафіка Гарірі. На центральній площі міста спорудили загорожі, щоб тримати окремо демонстрації прихильників і противників підтримуваного урядом заходу. Слідство ООН дійшло висновку про причетність до вбивства Гарірі сирійських посадовців та просирійських сил у Лівані, але Дамаск заперечує свою причетність. Досі за убивство ніхто не був притягнутий до відповідальности. Загорожі з колючим дротом і тисячі службовців поліції забезпечили відокремлення двох сторін. Величезний натовп, зібраний антисирійськими партіями, котрі зараз переважають в Ліванському парляменті, зосередився на Площі мучеників, де похований Рафік Гарірі. Вони розвівали прапорами й гаслами та гучно підтримували провідників, які присягалися ніколи не піддаватися на спокусу насильства, організованого, на їхню думку, Сирією, щоб повернутися до Лівану. Буквально за рогом „Гезбола" та її союзники з підтримуваної Сирією опозиції могли чути демонстрацію опонентів, але не реаґували. Отже, подія, як виглядає, минула мирно, хоча були дрібні сутички, коли демонстранти розійшлися. Але політична криза, супроводжувана страйками, бунтами і вбивствами ще не розв'язана і напруженість залишається. (*ББС*).

Парлямент Сербії відкинув плян ООН щодо Косово

БЕОҐРАД, Сербія. — Сербський парлямент 15 лютого переважною більшістю відкинув плян ООН з приводу майбутнього Косово. Депутати прийняли резолюцію з заявою про те, що плян ООН прокладає шлях до повної незалежности Косово і створення нової держави на території Сербії. Сумнівів про те, як пройде голосування, ні в кого не було. Політична еліта Сербії єдина в своїй оцінці пляну Марті Ахтісарі, спеціяльного посланця ООН у справі Косово. Під час дебатів у парляменті прем'єр-міністер Воїслав Коштуніца сказав, що цей плян порушує суверенітет і цілісність Сербії. Плян ООН пропонував дозволити Косово всі атрибути незалежности, включно з прапором, національною поліцією та фактичним правом укладати міжнаціональні договори. Більшість населення Косово, що складається з етнічних албанців, обережно схвалили цей плян. На цій стадії, мабуть, компромісу чекати не варто, і міжнародній спільноті, можливо, доведеться нав'язати своє вирішення майбутнього провінції. Проте Сербія сказала, що ніколи з цим не погодиться. Косово перебуває під адміністрацією ООН з кінця війни в 1999 році, а його переважно албанське населення хоче незалежности. Остаточне коло переговорів щодо майбутнього провінції має відбутися пізніше цього місяця. (*ББС*).

США приймуть сім тисяч іракських біженців

ВАШІНҐТОН. — США 14 лютого заявили, що плянують прийняти з Іраку 7 тис. біженців протягом найближчих місяців. Це у 15 разів більше, ніж вони досі прийняли. Цю пропозицію було оприлюднено під час візити до Вашінґтону Антоніо Гутьєреса, комісара ООН з питань біженців. А. Гутьєрес привітав рішення, але закликав уряд Джорджа Буша та інші уряди допомогти двом мільйонам іракців, які знайшли притулок у Сирії та Йорданії, втікаючи від насильства в Іраку. США покищо прийняли лише чотириста шістдесят шість біженців від початку війни. ООН твердить, що щомісяця Ірак покидають 50 тис. осіб. Більшість з біженців прийняли Сирія та Йорданія, проте їм не під силу витримувати такий тягар. Всередині самого Іраку також нараховують майже два мільйони переміщених осіб. Тепер, згідно з пляном, розробленим разом з ООН, уряд Дж. Буша погодився прийняти сім тисяч тих, кого вважають особливо незахищеними. Також пообіцяно вісімнадцять мільйонів долярів на програму переселення. На адресу США лунає все більше закликів прийняти більше відповідальности за іракців, що втікають від війни. Проте активніша участь у допомозі біженцям є майже визнанням з боку уряду Дж. Буша того, що вона не змогла принести стабільність в Іраку. (*ББС*).

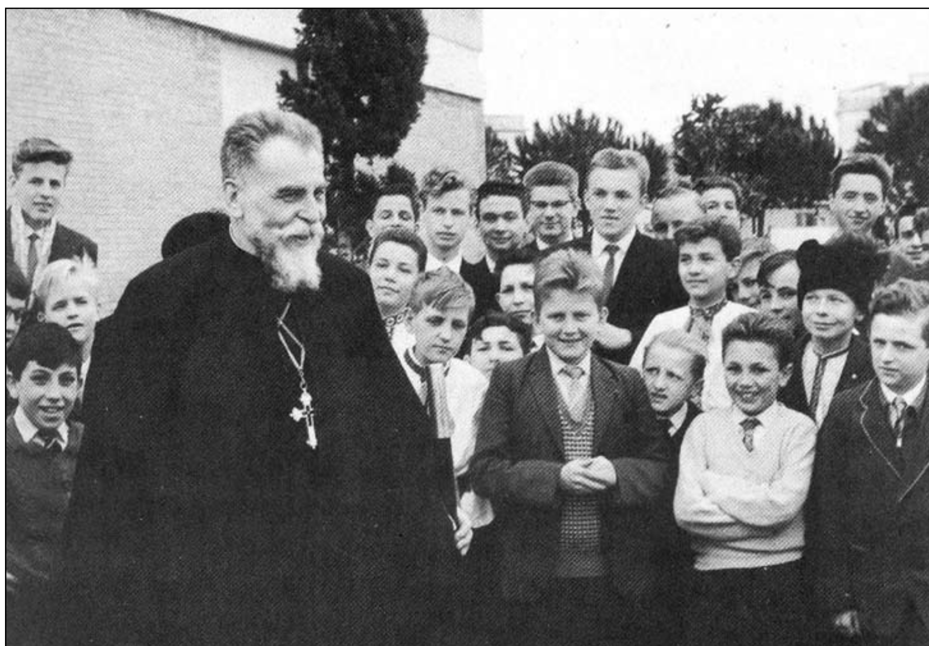
У Мадриді судять причетних до бомбових нападів

МАДРИД, Еспанія. — В Еспанії 15 лютого почався суд над 29 звинуваченими у причетності до вибухів у поїздах у Мадриді, внаслідок яких у 2004 році загинуло майже двісті осіб. Десять бомб детонували в годину найбільшого руху у чотирьох потягах. Рослідування дійшло висновку, що напади здійснив місцевий осередок ісламських бойовиків, якого надихнула „Аль-Кайда". Восьмеро звинувачених – еспанці. Їх звинувачують у постачанні вибухівки, використаної для нападів. Решта двадцять одна особа – араби, більшість з яких походять з північної Африки. Судовий процес, який у прямому етері транслює національне телебачення, може тривати до шести місяців. (*ББС*).

Ісповідник віри говорив до світу голосом України

17 лютого минуло 115 років від дня народження Патріярха Йосифа Сліпого

Перші мої яскраві спомини про цю велику людину відносяться до 1962 року, коли я переступив поріг Української Малої Семінарії в Римі, щоб стати священиком. В Англії, де я народився, не мав ще жодних відомостей про Митрополита Йосифа. Напроти каплиці Семінарії, на стіні висіли, у виді ромба, фотографії дванадцятьох Владик УГКЦеркви, засланих комуністичною владою в сибірські концентраки за вірність Католицькій Церкві. Посередині виднівся більший за розмірами знімок молодого Владики з чорною бородою та з мітрою на голові. Коли я запитав одного з отців-настоятелів, хто то, він мені пояснив: „Це голова нашої Церкви, Митрополит Йосиф Сліпий, що був засуджений на вісімнадцятирічне ув'язнення за свою віру!". На моє питання, чи він ще живий, настоятель сказав: „На жаль, ніхто не знає...". І кожного разу, коли я йшов до каплиці на Богослуження, мої очі зупинялися на мудрому і вольовому обличчі Митрополита Йосифа.

Патріярх Йосиф з українськими дітьми – вихованцями Малої Семінарії в Римі.

Дещо більше я довідався про нього, коли почався Другий Ватиканський Собор (1963-1965). Тодішній Папа Іван XXIII скликав всіх єпископів Католицької Церкви до Риму, щоб обговорити найпекучіші питання релігійного життя. Майже три тисячі Владик перебували, з перервами, в Римі до 1965 року. На Собор були запрошені також Єпископи з Совєтського Союзу, яких влада, певна річ, не пустила до Риму. Між запрошеними були також і наші Владики. Отож прибули тільки ті, що жили і працювали в діяспорі. У висліді тема переслідуваних Церков починає набирати великого розголосу серед владик Собору. Журналісти починають активно цікавитись нашою Церквою і долею Митрополита Йосифа. Під час Собору наші діяспорні єрархи відслужили у соборі Святого Петра, де відбувався Ватиканський Собор, Службу Божу і Панахиду за наших загиблих в Сибіру владик...

Одного ранку, було це в лютому 1963 року, під час сніданку до рефектуару увійшов один священик і повідомив нам про звільнення з ув'язнення Митрополита Йосифа Сліпого і про його прибуття до Риму. Ми, сповнені безмежної радости, негайно написали нашим батькам про цю надзвичайну подію. Отець-ректор відкривав наші листи та дописував своєю рукою: „Прошу ще не розповідати про це нікому".

Й ось настав день, коли Митрополит відвідав нас! Ми одягнулися по-святковому і з великим хвилюванням чекали зустрічі з Ісповідником віри. Він вийшов з авта, і ми побігли йому назустріч. Опинившись перед ним, я перелякався: переді мною стояв велетень з суворим поглядом і з коротко підстриженою бородою, вже позначеною сивиною. Чорна одежа на ньому, підрясник та ряса з прешерокими рукавами, надавала його особі ще більших розмірів. Коли ми, понад сто юнаків, оточили його, в очах Митрополита заблищали сльози радости й обличчя засяяло батьківською посмішкою...

Митрополит не раз відвідував нашу семінарію, і кожного разу ми його гідно вітали – як вміють це робити лише юні щасливі душі. У нас був свій танцювальний гурток, свій хор та інструментальна оркестра. Щороку, зазвичай, підготовляли в празник Непорочного Зачаття Діви Марії, за латинським календарем, концерт, на який зпрошували всі наші громади в Римі. Й коли саме на цей празник нас відвідав Митрополит, ми виступили перед ним з цілим концертом наших пісень, танців та музики. І знову бачили сльози на його обличчі...

Ніколи не забуду тих двох днів, коли ми в 1963 році поїхали з Блаженнішим на Євхаристійний Конгрес у Фльоренцію. Хмари народу… Донині залишились живими в моїй пам'яті картини величавого походу вулицями Фльоренції з Найсвятішими Тайнами, архиєрейська Служба Божа в катедрі увечорі…

Він приходив до нас на Свят-Вечір „Різдво – свято дітей, тому я піду до моїх малих семінаристів". Тоді він розповідав нам про своє перебування в Сибіру. Як він там жив, як його катували...

Митрополит жив в той час у Ватикані, в одній багатоповерхівці, резервованій для кардиналів. Ми щороку відвідували Митрополита з Колядою. Тридцять-сорок юнаків, переодягнених на пастирів, царів, Ирода, чорта, йшли вуличками Ватикана до Митрополита. Як він тішився нами, як пригощав!

Минали роки, Блаженніший побудував Український католицький університет, де він любив все частіше перебувати. Згодом вибудував церкву Святої Софії, відкупив готель на площі Мадонна дей Монті, де відновив каплицю Жировицької Богородиці, закупив монастир біля озера Альбано, 30 кілометрів за Римом, для наших отців-студитів. Я з тодішнім ректором Малої Семінарії о. Степаном Чмілем, його найкращим приятелем, якого він висвятив на єпископа, часто ходив на Великопосні відправи у маленький каплиці в приміщенні УКУ. Ніколи не забуду гарних літургійних мелодій, яких мені вдалось вивчити, відвідуючи ті Богослужения. 1965 року Митрополит став кардиналом і добре пригадую ті дні, но…йдемо дальше…

Після періоду „медового місяця" Митрополита з Римською Курією виникли між ними контрасти та конфлікти внаслідок так званої „остполітик" Ватикану, який робив всілякі негарні поступки перед Московським патріярхатом - ціною замовчування про становище нашої переслідуваної Церкви. Митрополита дуже боліла така політика, адже Курія змовлялася з його катами та переслідувачами католицької віри! До своєї смерти не прийняв переговорів Ватикану з Російською Православною Церквою. Був певний, що та „остполітик" закінчиться безславною поразкою, що й сталося.

Блаженніший Йосиф був захоплений ідеєю Патріярхату як найприроднішого устрою будь-якої Східньої Церкви. Очі його світилися радістю, коли він говорив про такий устрій для УГКЦеркви. І він практично здійснив це в 1973 році, коли о. Іван Гриньох звернувся до Митрополита, титулуючи його Патріярхом, в базиліці св. Петра під час Богослужіння. Митрополит прийняв цей титул, що вкотре викликало неґативну реакцію з боку Ватикану. Виникло й непорозуміння між Блаженнішим та частиною наших владик, які бажали здійснення ідеї Патріярхату іншим. „леґальним" шляхом – через офіційне схвалення такого кроку Ватиканом. В ті дні тяжко страждав у душі наш Патріярх, знов і знов ішов у каплицю молитися, відкривав Богові свої думки і переконання...

1979 рік для мене незабутній: я отримав від Патріярха дияконські свячення в соборі Святої Софії! , Прибула моя мама з Манчестеру. Я з великим душевним піднесенням удостоївся чину дияконату з рук праведника, який вісімнадцять років постраждав в Сибіру за свою віру. А тоді я дияконував при кожній Святій Літургії, що Патріярх відправляв в Святій Софії, а він вельми тішився, коли я співав. Бог обдарував мене потужним голосом, а Блаженнішому подобалося, коли я співав голосно й чітко...

Тяжко згадувати одне – прощання з Патріярхом у вічну небесну путь...

Вернувся я з літніх вакацій 2 вересня 1984 року, і треба було прибирати приміщення Семінарії, бо от-от семінаристи з'їдуться на новий навчальний рік. Було дуже душно того дня, 8 вересня, коли я мітлою замітав довгий-довгий коридор. Чую - телефонний дзвінок. Піднімаю трубку і чую голос отця Петра: „Євгене, ходи сюди!". Я знав, що в тих днях Патріярх переніс тяжку операцію, але всі вірили, що в нього серце було надзвичайно сильне, загартоване сибірськими температурами, й він одужає скоро. В голосі о. Петра я відчув біду. „Що сталося, отче?".

„Блаженніший помер тієї ночі! – відповів він. – Ходи, поможеш нести його з кімнати в собор та підготовити храм до похорону..." В мене серце мало не зупинилось, і полилися непрошені сльози...

Патріярх Йосиф Сліпий помер 7 вересня 1984 року.

З'їхалось море народу, своїх та чужих. Сам Папа Іван-Павло II відвідав покійного в соборі Святої Софії. Відправили ми похоронну Службу Божу під відкритим небом, в присутності наших владик, і я востаннє подияконував Патріярхові Йосифові...

Мав я велику честь і шану жити в світлі однієї з найбільших особистостей двадцятого століття, що мужньо заговорила до всього світу голосом України...

о. Євген Небесняк, салезіянин,
Молодіжний навчальний
центр св. Івана Боска,
Львів

СКУ буде сорок років

Від 12 по 19 листопада 1967 року представники українських громад Америки, Европи та Австралії зібралися разом у Ню-Йорку, щоб утворити головну крайову координаційну надбудову, яку назвали Світовий Конґрес Вільних Українців (СКВУ) . Конґрес закінчився виявом єдности та солідарности з нашими братами й сестрами в Україні – масовою Маніфестацією волі.

У наступні чверть століття СКВУ був сяйвом надії на волю українського народу. Тепер СКВУ має назву – Світовий Конґрес Українців (СКУ). Він залишився з'єднаним голосом української громади за межами України де проживають близько 20 мільйонів українців. Наше членство охоплює українські громади більш ніж у сорока країнах.

Протягом років СКУ утворив постійні ради і комісії. Це Світова рада суспільної служби, Комісія людських та громадянських прав, Світова координаційна виховно-освітня рада, Світова наукова рада, Українська світова кооперативна рада, Комісія спорту, Рада для справ культури, Конференція українських улодечих організацій, Світова рада ООН, Комісія боротьби проти торгівлі людьми, Комісія допомоги українським громадянам за кордоном та Світова рада засобів масової інформації.

Відзначаючи наше 40-ліття, ми схиляємо голови у глибокій повазі до тих провідників, які у листопаді 1967 року в Ню-Йорку надали можливість створення українського об'єднання.

Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

<u>*ЦИТАТА ТИЖНЯ*</u>

„Всі розмови, які я мала з Президентом останні дні, свідчать про те, що наші команди почали зближуватися, і наші команди стали на шлях нового шансу. Так, пастка для Януковича заготовлена. При чому розставлена прапорцями так, як він це робить на полюванні за тваринами, які, до речі, мусять жити, не потрібно їх стріляти. Навколо нього вже прапорці всі виставлені. Навколо Януковича, я маю на увазі". (Радіо „Свобода").

Юлія Тимошенко,
9 лютого 2007 р.

Пробудження східньої діяспори

Здавна на неосяжних просторах Російської імперії, а потім СССР – від Карелії до Чукотки – проживали численні українці. Різні шляхи, найчастіше нелегкі, привели їх з рідних ланів на простори Сибіру чи Зеленого Клину. Одні йшли туди в каторжних кайданах, інших везли у товарних вагонах примусового переселення, третіх скеровували до війська або після інститутів, багатьох звабили також природні багатства нових земель. Але життя в нових поселеннях мало одну спільну рису – ні столичні чинники, ні місцева влада не були зацікавлені в тому, щоб нові поселенці зберегли своє українство. Швидше навпаки – вони мали зберегти тільки свою працьовитість, кмітливість, сумлінність, а мовою мала бути зрозуміла для усіх російська, з пісень спільною для всіх була „Широка страна моя родная" – догматичне прославлення „щасливого" життя в СССР.

Примусова асиміляція, поєднувана з жорстокими репресіями за „націоналізм", мала свій вислід: деякі і рідної мови цуралися, і українські прізвища переробляли на кшталт російських. Але водночас в дуже багатьох середовищах зберігалося своє, українське... Навіть за дротами сибірських таборів українські в'язні між собою спілкувалися рідною мовою, з дозволу начальства ставили „Назара Стодолю", потихеньку співали українських пісень. Що вже й говорити про українські села в тайзі, на берегах Єнисею чи Амуру, в Казахстані чи Хакасії...

Але зовні усі виглядали спершу вірнопідданими російського монарха, а пізніше – представниками нової спільноти єдиного радянського народу. Штучність цих примусових перетворень виявилася відразу ж, ледь похитнувся СССР, в часи М. Горбачова. А після розпаду „імперії зла" почалося піднесення української культури в усіх незалежних країнах, колишніх радянських республіках. На скрізь таке пробудження місцевого українства сприймали (і сприймають) прихильно. У нових державах, де в основу покладено монополію певної релігії, українців і досі переслідують як християн. І не випадково з Туркменістану, Киргизії, Таджикистану, Азербайджану майже не чутно українських голосів. Зате в трьох країнах Балтії, в Грузії, Казахстані українське життя розквітло новими звершеннями: утворено чимало громадських організацій, діють українські церкви, осередки культури, школи, засоби масової інформації.

Пробудження української діяспори сталося і в Росії. Спершу це викликало у Москві певне несприйняття: ще цього, мовляв, нам бракувало при незгасаючій війні на Кавказі, при явній непокорі колишніх васальних республік, при потягу до незалежности Татарстану та інших автономій. Але український рух був настільки сильний (при цьому він спирався на підтримку не стільки Києва, як закордонних українців на Заході), що поборювати чи зневажати його не випадало. І тоді Москва дала згоду на утворення національно-культурних автономій.

Тепер такі автономії діють практично в усіх реґіонах Росії. „Свобода" постійно друкує повідомлення про організоване життя українців на Кольському півострові, на Камчатці, в Татарстані. Рідше приходять вістки з Уралу, Хабаровська, Поволжя... Проте і в цих, і в інших реґіонах триває українське життя. Місцевим українцям доводиться долати чимало труднощів – і адміністративних, і матеріяльних. Вони, як правило, не привчені просити допомоги, намагаються вирішувати проблеми власними силами. Усе ж з листів та статтей легко збагнути проблеми, спільні для ряду українських об'єднань. І допомогти у їх вирішенні.

Східня українська діяспора вже перейшла час пробудження і тепер саме стає на власні ноги. І це має велике значення для України, тому що чимало складних питань у міждержавних взаєминах можна успішно вирішувати, маючи в сусідній державі організованих виборців, які бережуть пам'ять про свою праматір – Україну. І східнім українцям гуртом жити і легше, і веселіше...

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нові зустрічі – чи продовження старих?

Читаючи у „Свободі" 2 лютого „прощальний фейлетон", але не мій, а Екзекутиви УНСоюзу, за підписом Президента УНСоюзу Стефана Качарая, про те, що настав час мені перейти на заслужений відпочинок, я довго зі зворушенням роздумувала над тим, чи таки, згідно зі сподіванням тих, що мене так гарно попрощали, продовжувати свою тижневу колонку „з дому", чи її закінчити.

Однак, журналістична „жилка", що сидить так глибоко у мені, взяла верх. І я, згадуючи свого найбільшого вчителя і попередника ред. Івана Кедрина, далі беруся „за перо", поки ще думка працює і відчуваю, що не пишу „дурниць". Як говорив мій покійний приятель ред. Кедрин – ще пишу „до речення".

От і побажання Президента УНСоюзу С. Качарая, так тепло висловлене 16 лютого, залишиться наразі дотримане. Як довго? Один Господь знає... Але саме ця журналістична „жилка", як її називав мій вчитель та опікун ред. І. Кедрин, тримає мене так сильно вже більше як пів сторіччя і не хоче мене залишати, а я, вірна їй вже так довго, теж не можу покидати її „напризволяще".

Отож, як довго ще думка працює (а я маю досить критицизму, щоб знати, коли її не стане) і як довго редакція „Свободи" бажає, пробуватиму ще далі продовжувати колонку „Про це і те", тим більше, що тем мені ніколи не бракувало. А коли їх справді забракне або думка вже не зможе працювати належно, тоді без зайвих прощань і писань, замовкну. До того сумного дня рубрика „Про це і те" буде далі появлятися.

Дякую усім читачам, які мої фейлетони читали, і маю надію, що і до наступних вони ставитимуться прихильно.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00 на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

НОТАТКИ НОВОПРИБУЛИХ

Долярів з дерева ніхто не стриже

У 1998 році я закінчила фінансово-економічний інститут, але праці в Україні знайти не могла. Дуже зраділа, коли в Києві зустрілась з американським туристом зі штату Мінесота. Майкл був огрядний, з бородою, в рот не брав спиртного, навіть пива не пив. Сказав, що приїхав до України, щоб одружитись... Моє серце до неба співало! Америка!! Одружились.

Через місяць Майкл повернувся до США, вислав папери. Поїхала я в Америку. На летовищі мене зустрів його батько. Майкл був хворий. Пізніше я дізналася, що він був хронічним алькоголіком. Мама його була хвора на рака, через рік померла. Довелося мені стати нянею і медсестрою. Майкл був вже двічі одружений, але через його пиятику обидві дружини його покинули. Дітей не було. Я прала і прибирала, варила українські борщі... Поки старенький батько був живий, то я ще мала захист. Вдвох з ним ми розшукували сховані Майклом по хаті пляшки з пивом.

Коли помер батько, настали чорні дні. Я не могла спати через стрес, все тіло покрилось екземою, нестерпно свербіло. Добрі люди навчили водити авто, влаштували на бензостанцію прибиральницею, поки краще освоїла мову. Потім вже мене поставили до каси. Грошей не було, бо він все пропивав. Але українців навчило життя, як боротись за виживання. Розлучитись не могла, бо скажуть: „Ага, використала американця!" Працювала і молилась. Поступово закінчила курси нотаріяту, далі школу з продажу нерухомости, купила стар采еньке авто. Кілька разів возила Майкла на курси анонімних алькоголіків, але він втікав і казав: „П'ю, бо хочу пити". А коли він захворів на рака, то борги обсіли, він працювати не міг, забезпечення не мав, не платили ні податки, ні за послуги. Так йому боліло, що часом думала: „Краще б уже пив, ніж так мучитися!". Незабаром він помер. Йому було 43 роки. Хату нашу продав банк за борги. Я переїхала до Фльориди, працювала касиром у готелі, в суботу-неділю підробляла у ресторані. Допомагаю братові в Україні – у нього два сини-студенти. Посилаю гроші своїй подрузі, що має дитинку, а чоловік її покинув. Я вже американка, але ще не маю власного житла, авто куплене в кредит. З часом все матиму! Так, ніхто в Америці долярів з дерева не стриже. Трудись, заробляй, але не забувай, що там, в Україні люди іще в нужді; ділись, допоможи близьким, рідним. Америка не як зла мачуха, а як рідна ненька, підвела мене на ноги, дала іншу освіту, годує, захищає, дає заробіток, щоб я, і такі як я, могли підтримувати себе і близьких. Нехай же багатіє ця щедра доброзичлива країна!

Світлана Морґан,
Пенсакола, Фла.

Америку не можна не любити

Я ніколи не уявляла собі Америки, тому що не мала на це часу – багато працювала, виховувала дітей – своїх і чужих, садила дерева, копала землю і навчалась. Я завжди вчилася – готувати їжу, пекти хліб, вишивати, в'язати, руками прати. Усе, що говорилось про Америку в минулому Радянському Союзі, то говорилось погане – розбій, грабежі... Про американський уряд плели дурниці.

Коли ми прилетіли до Ню-Йорку радянським авіорейсом, то сталося так, що на летовищі нас ніхто не зустрів, і ми потратили багато часу, щоб потрапити до тих, хто нас мав зустріти. Це була Вермонтська програма для євреїв-біженців. Але нам відмовились допомагати, бо ми були українці, а та програма брала тільки євреїв з усіх кінців світу. До Вермонту ми потрапили тільки на третій день після приїзду.

В місті Бирлінґтоні, куди ми мали призначення від американського уряду, нас теж не зустріли, тільки через кілька годин приїхав представник, який говорив російською мовою, але про це ми пізніше дізналися, а в час зустрічі він з нами говорив англійською, якої ми зовсім не розуміли. Він нас відвіз в дім для біженців.

На другий день, зранку, я вийшла на подвір'я і побачила білок, які вільно бігали по гілках високої ялини. Я думала, що білки втекли від їхнього господаря. Живих білок я бачила тоді вперше. Мені хотілось сказати тим, хто проживав в тому домі, що білки повтікали, але я не знала англійською мовою жодного слова.

Потім я і мої сини пішли оглядати місто. Перше, що впало у вічі, то була чистота домів, доріг і хідників. Людей було мало, зате білок було так багато, що я зрозуміла – ці білки вільні. Вони підбігали до нас дуже близько, ставали на задні лапки, опустивши передні лапки на животики, чекали від нас частування. На дверях будинків висіли красиві вінки, і ми подумали, що в будівлях є померлі, тому що такі вінки в Радянському Союзі кладуть на могили померлих. Але вінків було багато, і ми зрозуміли, що то прикрашають двері вінками. Американські крамниці були для нас дивом. Вони були наповнені різними речами, продуктами, овочами і свіжими фруктами, кавунами, динями. І зовсім не було черги. А хліб був такий смачний, що ми його тільки і їли. Фруктів і овочів ми брали завжди багато і дивувались, що люди купували один-два банани, стільки ж слив або персиків. І тільки пізніше ми стали теж купувати небагато. Різниця була між Америкою і Радянським Союзом – як небо і земля.

В Америці є крамниці Армії Спасіння. Це дуже добрі крамниці, я їх порівнювала з рослинами. Коли рослина маленька – її опікають, підливають, а коли рослина пустить своє коріння, то вона сама бере вологу з землі. Так і люди, які приїздять до Америки, поки вивчають мову, то майже безкоштовно дістають продукти, одяг, постіль, посуд, поки не стануть на власні ноги. В Америці багато товарів, а ціни на одні і ті ж товари не однакові, тому що випускають товари в різних країнах.

Ми ще не були знайомі з цією азбукою торгівлі, то пішли з меншим сином і купили дошку для кухні, щоб різати цибулю тощо. Заплатили за неї 20 долярів. Потім я побачила в крамниці Армії Спасіння набагато кращі дошки, які продавались по 10 центів. І я купила, а ту дошку теж бережу, як першу річ, куплену в Америці.

Тривалий час я добровільно працювала прибиральницею в крамниці Армії Спасіння. А сталося так, що мені потрібні були простирала і ковдри, то мене працівниця міської ради повела показати, де та крамниця. Коли я побачила брудну підлогу, яку наспіх підмітали ті, хто там постійно працював, то налила у відро води, підібрала спідницю і почала мити ганчіркою підлогу, чим здивувала не тільки покупців, а й самих працівників крамниці. Вони мені щось говорили, але я не розуміла їх і робила свою справу, поки не почистила підлогу до блиску. Я почала приходити туди щоранку. Пізніше я зрозуміла, чому ідеальна чистота на вулицях міста. Самі люди прибирають вулиці, але самі люди і не смітять. Якщо хтось кине папір додолу, то на нього не кричать, а піднімають сміття і кидають в скриньку. Людина, побачивши, що хтось підняв ним кинутий папір, більше ніколи його не кине на землю.

Зараз я також розумію, чому люди дивувались з мого миття підлоги ганчіркою. В Америці для цього є спеціяльні машинки. Але американці люблять підтримувати ініціятиву. Я перестала ходити до крамниці, тому що вже мала працю, на якій одержувала платню, та й в тій крамниці все змінилося – стало чисто. Ручного прання теж немає – перуть в машинах. Приємно ходити чистими вулицями і гуляти в парках, де теж чисто.

Донором я стала теж випадково. Я йшла вулицею і побачила, що були виставлені знаки про збір крові. Я зайшла в приміщення і запропонувала свою кров. Так я стала безкоштовним донором.

Коли ми прожили п'ять років в Бирлінґтоні, то одержали листа з іміґраційної служби, що можемо стати громадянами США, якщо нам подобається Америка. Америку не можна не любити. Хто приїжджає в гості, той з великим болем покидає країну.

Америка – чудова країна і добрий педагог. Щедра, розумна і справедлива. Коли ми стали її громадянами, то мали рацію голосувати за Президента. Я віддала свій голос за Била Клінтона і послала йому свої вірші як поздоровлення. Минуло декілька місяців – і я побачила в пошті конверт з Білого Дому. Це був лист особисто від Президента Сполучених Штатів Америки Била Клінтона. Я сказала тим, хто зі мною працював, що я одержала цього листа. Люди не приховували свого враження. Чутка дійшла до мого керівника, який підійшов до мене і попросив показати листа від Президента.

Зараз я розумію обсяг того щастя, яке випало на мою долю. Я тримаю цей дорогий мені лист разом з дорогим мені американським пашпортом. Про лист вже нікому не розповідаю, а пашпорт беру тільки один раз на рік, коли йду за поверненням частини податкових зборів. Гроші в банку я отримую тільки з посмішкою, бо ніхто не вимагає від мене документу на підтвердження моєї особи.

Олександра Кирша,
Бирлінґтон, Вт.

Редакція запрошує читачів, які недавно оселилися в Америці, продовжити розпочату розмову і написати про свій досвід, свої почуття.

Цікаві ініціятиви і пропозиції

Кожен з нас на початку нового року подумки озирається назад, щоб оцінити пережите і зробити певні висновки на майбутнє. **Євген Бачинський** з Клівленду, Огайо, озирнувся на минулий рік в Україні і написав статтю „2006 рік відійшов до історії", у якій позитивно оцінює 4-ий Світовий конґрес українців, визнання у Верховній Раді Голодомору 1932-33 років геноцидом проти українського народу, перемоги українських спортовців, 750-річчя Львова, зростання політичної і культурної активности західної діяспори. Про майбутнє автор пише: *„Народ росте, міцніє, і нова правдива українська еліта поведе український народ до добробуту і слави".*

Олена Білозерська, керівник прес-служби Української національної асамблеї (УНА-УНСО), надіслала заяву УНА-УНСО запідписом її голови Юрія Шухевича про антиконституційний переворот, яким УНА-УНСО вважає прийняття Закону про Кабінет Міністрів. УНА-УНСО вимагає провести всенародний референдум за скасування так званої „політичної реформи".

Голова Фундації Українського геноциду **Микола Міщенко** з Чикаґо надіслав статтю Ярослави Музиченко „Голодомор і Голокост: погляд з Америки", надруковану в газеті „Україна молода" 18 серпня 2006 року.

Оля Матула з Вашінґтону надіслала статтю „Потрібні зміни в бік Української церкви" Клавдії Мірецької, нашої дописувачки з Дніпропетровська, яка була надрукована в листопаді 2003 року в релігійному бюлетені „Наша Церква – Київський патріярхат".

Наталя Пазуняк з Філядельфії повідомляє, що 4 березня в приміщенні УОКЦентру відбудеться свято жінок-героїнь, яке влаштовують місцеві організації СУА, ОЖ ОЧСУ, УЗХ, Об'єднання українських православних сестрицтв.

Три дописи „Кріпацтво XXI століття", „Совєти – це Росія" та „Кубань є частиною України" надіслав **Юрій Кравчук** з Вільмінґтону, Дел.

Головний редактор всеукраїнського наукового журналу „Мандрівець" **Федір Полянський** електронним листом запрошує до співпраці з часописом заради координації наукової діяльности світового українства. Часопис видає Національний університет „Києво-Могилянська академія". Адреса: вул. Качали, 3, Тернопіль, 46001 Ukraine. Тел.: (380-352) 434-162. Електрона адреса: mandrivec@ukr.net

Координатор Чортківського районного товариства інвалідів „Надія" **Юлія Курська** дякує Оксані Зозулі з Лос–Анджелесу, Каліф., Дарії Баран з Керґонксону, Н. Й., Ростиславі Стеців з Рочестеру, Н. Й., за переплачену для інвалідів „Свободу".

Микола Заболотний з Портленду, Оре., закликає допомогти у завершенні будівництва церкви УПЦ КП в селі Петрик на Вінничині, яка було розпочате за фінансової підтримки закордонних українців. Адреса настоятеля: о. митр. прот. Василь Дирда, вул. Дзержинського, 4, с. Петрик, Літинського району Вінницької области, 22362 Ukraine.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Теплі побажання сеньйорці „Свободи" Ользі Кузьмович

Колеґи і працівники Головної канцелярії УНСоюзу зфотографувалися з О. Кузьмович на згадку про спільну працю.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У Головній канцелярії Українського Народного Союзу 16 лютого відбувся обід-прощання з багаторічною редакторкою „Свободи" Ольгою Куьмович, яка перейшла на заслужений відпочинок. Президент УНСоюзу Стефан Качарай у вітальному слові відзначив вірність О. Кузьмович (О-КИ) найстаршому у світі українському тижневикові, у якому вона впродовж 25 років вела свою колонку щотижневих фейлетонів, подавала також репортажі з численних імпрез в Ню-Йорку. Він побажав сеньйорці „Свободи" доброго здоров'я на довгі роки і запросив О. Кузьмович до дальшої співпраці з „Свободою" на засаді нештатної кореспондентки, на що вона відповіла згодою.

Присутні заспівали О. Кузьмович „Многая літа" і зфотографувалися з нею на згадку.

О-ЦІ були вручені квіти і подарунки. З нагоди цієї пам'ятної події були підготовлено пам'ятний стенд з фотографіями минулих років і жартівливими побажаннями.

З словом подяки за високу оцінку її багаторічної праці виступила О-КА.

На обіді була присутня її дочка Христя Савицька.

Квіти О. Кузьмович вручає головний редактор видань УНСоюзу Рома Гадзевич. Обіч неї – Христина Козак, Рома Лісович, Стефан Качарай.

175-ий Відділ вибрав нову управу

ВОРЕН, Миш. – 28 січня відбулись збори 175-го Відділу Українського Народного Союзу, на яких обрано нову управу. На фото: учасники зборів з новообраними членами управи (сидять зліва): Олександра Лаврин – секретар і скарбник, д-р Олександер Серафин – голова, Леся Фльорчук – заступник голови, Роман Лазарчук – секретар зборів.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пластова станиця відзначила День Соборности

Посол України в Канаді Ігор Осташ серед пластунів і пластунок Пластової станиці Отави.
Фото: С. Клосевич

ОТАВА, Канада. – З думкою про єдиний український народ Пластова станиця вже довгі роки відзначає Листопадовий зрив в Українській католицькій церкві, а Січневі роковини – в Українській православній церкві. В неділю, 28 січня, пластуни в одностроях 101-го Мішаного куреня УПЮ ім. Володимира Івасюка і 1-го куреня УПС ім. О. і С. Тисовських взяли участь у Службі Божій з о. Ігором Охрімчуком в Українському православному соборі Успіння Пресвятої Богородиці. Співав хор під дириґентурою Ірини Смішної. Пластуни заспівали пластове „Отче наш".

Пластовий апель на відзначення Січневих роковин з участю громади проведено в залі собору.

Бунчужний пл. розв. Лукаш Мончак провів збірку та звіт станичній пл. сен. дов. Христі Лук'яненко, яка доручила йому перевести програму дня. Станиця привітала пластовим „Скоб!" Посла України в Канаді д-ра Ігоря Осташа. Після молитви та пластового гимну пластовий наказ зачитав пл. сен. Микола Біланюк. У ньому він пояснив значення роковин Державности і Соборности України.

Зв'язковий 101-го Куреня ім. Володимира Івасюка пл. сен. кер. Олег Кандиба звільнив пл. вірл. Любу Решітник з юнацтва, а ст. пл. Люда Мончак зняла з неї червоночорну юнацьку хустку і зав'язала їй старшо-пластунську зелену.

Святкову гутірку до пластунів і української громади виголосив пл. сен. кер. Борис Сірський. Він нагадав усім про історичний факт „живого ланцюга", створеного на заклик Народного Руху України 21 січня 1990 року між Києвом і Львовом, в якому взяло участь понад 400 тисяч осіб. Б. Сірський звернувся до громади з закликом підтримати пластунів і відтворити „живий ланцюг" з вірою, що Україна є і залишиться неподільною. На тлі пісні „Від синього Дону до сивих Карпат" між двома знаками „Київ" і „Львів" утворився ланцюг-півколо, у якому взяли участь усі присутні.

Вірш Євгена Крименка „Живий ланцюг", написаний під вра-

(Закінчення на стор. 13)

Д-р Ірина Матяш – гостя з України

Д-р Ірина Матяш

ЕДМОНТОН. – Д-р Ірина Матяш, провідний науковець-архівіст з України, починаючи з жовтня 2006 р., перебувала у кількох канадських містах і в грудні повернулася до Києва з великим обсягом інформації про українські колекції в Канаді. Вона працює директором Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, а в Канаді перебувала як стипендіят Меморіяльного фонду ім. Івана Коляски, під егідою Канадського інституту українських студій (КІУС) при Альбертському університеті.

Матеріяли, зібрані нею, будуть використані для укладення анотованого довідника з українських архівних джерел у Канаді, який нині готується до видання. Окрім того, невдовзі має вийти спеціяльний випуск часопису „Пам'ятки", присвяченого українсько-канадській тематиці. У ньому будуть представлені праці науковців, з якими д-р І. Матяш зустрілася в Канаді, та колишніх стипендіятів фонду ім. І. Коляски, а також джерельні матеріяли з окремих установ Канади.

Дослідниця архівів оглянула матеріяли Українсько-канадського дослідно-документаційного центру в Торонто, архівів провінції Онтаріо й Торонтського університету, звернула особливу увагу на збірки Юрія Луцького, Аркадія Любченка й Лідії Калюжної (Данила Скоропадського) та ін. Д-р І. Матяш також виступила в Торонтському університеті з доповіддю про розвиток архівної справи в Україні з часу незалежности. Після короткого перебування в Монреалі д-р І. Матяш провела місяць в Отаві, у Національному архіві Канади (НАК). Особливу її увагу викликали збірки Андрія Жука, Михайла Єреміїва, Василя Авраменка, Катерини Антонович та Ольги Войценко. В Отаві вона також мала нагоду зустрітися з представниками української громади, відвідати Катедру українських студій Отавського університету.

У Вініпезі вона оглянула матеріяли архівів Консисторії УПЦ Канади, УКЦ Канади та Центру спадщини менонітської культури, в архіві Осередку української науки і культури зосередилася на фондах Олександра Кошиця і Євгена Онацького, збірці конкурсних робіт-спогадів про Другу світову війну. В Осередку д-р Матяш також знайшла матеріяли про Володимира Сікевича, колишнього генерал-хорунжого армії УНР, який пізніше служив дипломатом уряду УНР в екзилі, перед своїм переїздом до Канади. Вона плянує написати біографію вояка-дипломата.

Після Вінніпеґу д-р Матяш прибула до Едмонтону, де продовжила ознайомлення з українськими колекціями Архіву провінції Альберти (зокрема звернула увагу на збірку Петра Саварина), архіву Альбертського університету, де оглянула документи Івана Лисяка-Рудницького, та Українсько-канадського архіву-музею Альберти. Вона також відвідала Село спадщини української культури та виступила з доповіддю в Альбертському університеті в рамках серії семінарів КІУСу.

Під час перебування в Канаді І. Матяш написала проєкт угоди про співпрацю між своїм інститутом та КІУСом та дала інтерв'ю для програм українського радіо в Торонто, Монреалі й Отаві.

Андрій Макух

Свято у Школі українознавства показало телебачення

САКРАМЕНТО, Каліф. – У Школі українознавства Різдвяний ранок відбувся ще 16 грудня – для того, щоб цю програму можна було завчасно записати і передати на місцевому українському телебаченні.

Виступили учні Марина, Христина, Даніель і Андрій Гонтарі, Давид Домашук, Сара Каленюк, Анжеліка і Марк Костюки, Катерина Куманська, Марта і Тарас Парки, Ніколас Сімонс, які продеклямували різдвяні вірші, а гості та батьки учнів Оля і Андрій Левченки, Святослав Стус та Галина Лорчак загостили з колядкою „А ми люди подорожні".

Діяна і Саша П'явки, Соня Куманська, Ірвін Лещинський, Наталя Гуцан, сестри Ірина і Діяна Гайдучики та сестри Люба і Надя Клименки співали сольо, солісти-початківці бандуристи Арсен Стус, Мішел Ющук, та дві гості Таня Ключник і Ангеліна Сушик разом з бандуристками Оленкою Марків, Іриною Тишкевич, сестрами Клименками виконали кілька колядок і супровід для хору 4-А кляси.

Ведучою свята була учениця 8 кляси Оксана Гелетюк. Всі учасники програми отримали різдвяні подаруночки.

Підготувала програму вчителька Оля Олійник з допомогою своїх друзів та батьків, які допомогли святково прибрати залю та виставити традиційні різдвяні 12 страв. Ця програма записана на відео, зацікавлених придбати її на згадку просимо звертатися до Миколи Гонтара на тел. (916) 308-8887.

Оля Герасименко

Хор учнів четвертої кляси.

Світ повинен знати українців

КИЇВ.– Видавничий центр „Світ успіху" розпочав працю над книгою „Українського цвіту по всьому світу". Це книга про людей з українським корінням, розкиданих долею у різних країнах. В ній будуть розміщені розповіді про українців, які своєю діяльністю примножили багатство, честь і славу країн, котрі стали для них другою батьківщиною.

Ми знаємо, що в Америці є багато людей з українськими коренями, і сподіваємося на їхню участь у цьому надзвичайно цікавому і потрібному проєкті. Світ повинен знати про видатних українців.

Книга буде безкоштовно розповсюджуватися у посольствах та представництвах чужоземних держав, бібліотеках, Верховній Раді України. Кожний учасник нашого проєкту також отримає п'ять книжок після завершення праці над виданням.

Наша адреса: пров. Червоноармійський, 3, к. 40, Київ 03150 Ukraine. Більше читайте про нас на інтернет-сторінці www.svit-uspihu.com.ua

Н. О. Струк,
генеральний директор центру

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

32. Четверта книга Мойсеєва, 5-9: закони про провини і ревнощі

Бог через Мойсея визначив наступні закони повсяденного життя юдеїв. Закон про визнання своєї провини велів давати викуп тому, кому людина завинила, а коли немає кому дати, то дати на церкву, а священик проведе обряд очищення від провини. Також було визначено, що в разі підозри про зраду дружини чоловік має зачекати аж „перейде на ньому дух ревнощів", після чого принесе до церкви жертву за дружину, а священик проведе обряд випробування дружини грікою водою. Якщо дружина була винна, то захворіє. Обидва закони сприяли уникненню самосуду і збереженню людського життя. Також було визначено порядок назорейства – посвячення чоловіка чи жінки Богові.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей.

Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Сходини НТШ – до 150-річчя з дня народження Івана Франка

ВОРЕН, Миш. – 21 січня, у приміщенні Українського Культурного Центру у Ворені відбулися сходини Відділу НТШ в Дітройті, на яких з лекцією виступила Ганна Білинська, голова 129-го Відділу СУА, на тему „Іван Франко – будівничий української державности“, присвячену 150-річчю Великого Каменяра.

Сходини відкрив заступник голови НТШ Любомир Гевко. Він привітав усіх присутніх, зокрема нових членів Товариства – д-ра Андрія Джуля, д-ра Богдана Піхурко, д-ра Маріяна Лозинського, д-ра Бориса Легету та Лідію Таращук-Неганів. Було вшановано однохвилинною мовчанкою пам'ять заслуженого члена НТШ, голови Контрольної комісії Відділу інж. Василя Колодчина.

Секретар Дітройтського Відділу НТШ Лідія Кізима представила слухачам доповідачку Г. Білинську. Вона народилася на Тернопільщині, в надзбручанському селі Мислова. Її батько і деякі інші члени родини перейшли через пекло радянських концентраційних таборів – за те, що брали активну участь в боротьбі за вільну Україну в лавах ОУН і УПА. Ганна після закінчення середньої школи вступила в Ленінградський інститут кіна, але покинула його через рік, бо її гнітило російськомовне оточення. Вступила до Львівського університету на філологію. Там навчалася у відомих викладачів, справжніх патріотів України, які формували світогляд своїх студентів у дусі любови до материнської української мови і до культури свого народу. Це були професори Степан Злупко, Михайло Рудницький, Юліян Кобилянський, Іван Денисюк, Федір Небурячок та інші.

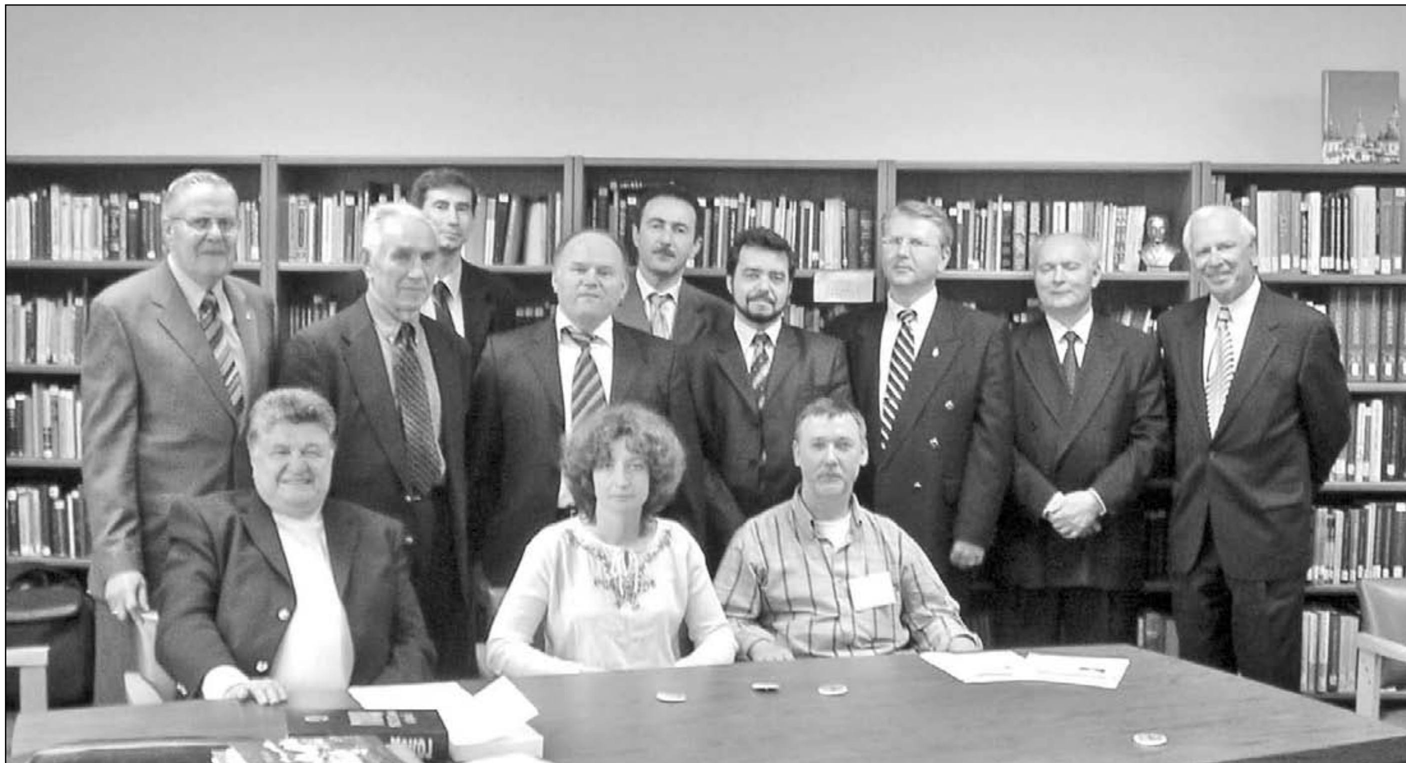
Після закінчення університету Г. Білинська працювала викладачем української літератури в будівельному училищі та в середній школі Підволочиська. Очолювала Товариство „Червона калина“. З її ініціятиви в Підволочиську в 1985 році виник Рух, який перші засідання проводив у неї вдома. Виступала з політичними лекціями, їздила на перший з'їзд відновленої „Просвіти“ в Києві у 1990 році. Нестатки останніх років змусили її, як і багатьох інших українців, виїхати на заробітки. В Дітройті організувала 129-ий Відділ Союзу Українок Америки, де дуже активно працює з жінками, які прибули сюди з „четвертою хвилею“.

Г. Білинська дуже цікаво, ґрунтовно і емоційно схарактеризувала творчість Івана Франка, звернувши особливу увагу на його політичне бачення державности України, дуже добре подала зібраний нею матеріял з різних літературно-публіцистичних джерел, особливо влучно зверталася до поетичних рядків Івана Франка, до цитат з його статтей.

Після лекції Л. Гевко запросив переглянути дві виставки, які експонувалися в залі: першу – фотовиставку про музей Івана Франка в Криворівні Івано-Франківської області – підготувало подружжя Білинських. Другу – фотовиставку з архівів „Україна часів Івана Франка“ (приватна колекція Володимира Дуткевича) – пояснював Олег Карпенчук.

Ніна Василькевич

Тема зустрічі в Чикаґо – український Голодомор

Українська фундація Голодомору-геноциду в Чикаґо має освітні програми, влаштовує виставки, надає матеріяли для шкіл і наукових досліджень. Завдяки фундації 4 серпня 2005 року губернатор штату Ілиной підписав указ, що кілька годин у шкільному навчальному пляні має відводитися на вивчення українського Голодомору. Українська громада влаштувала семінар про Голодомор для близько 200 учителів вищих шкіл Чикаґо і кожному вручила збірку матеріялів та CD.

На фото: під час зустрічі з редактором газети „Україна Молода" Ярославою Музиченко (зліва сидять): Микола Міщенко – голова Фундації Голодомору-Геноциду-, Я. Музиченко, проф. Владислав Гриневич, (стоять): проф. Мирон Куропась, Олексій Коновал, проф. Максим Гон, проф. Василь Марочко, Анатолій Подольський – директор Інституту з вивчення Голокосту, Михайло Тяглий – редактор журналу „Голокост", Олег Шевченко – консул, Василь Корзаченко – Генеральний консул України в Чикаґо, д-р Юліян Куляс.

Пластова...

(Закінчення зі стор. 9)

женням цієї події, виголосили юнаки Борис і Олекса Біланюки, Боян і Остап Войчишини та Іван Герасим. Зв'язковий Олег Кандиба у супроводі гітари і групи пластунів заспівав пісню на власні слова і музику „Марш молодих патраіотів".

Д-р І. Осташ виголосив вітання і сказав, що був учасником першого „Живого ланцюга", розповів про настрої, пов'язані з тими подіями. В додатку було висвітлено відеозвернення Президента України Віктора Ющенка, у якому він привітав український народ з Днем Соборности.

Піснею „Україно" Тараса Петриненка закінчено частину програми „Живий ланцюг", а після збірки і звіту пластуни закінчили пластовий апель гимном закарпатських пластунів і молитвою „Отче наш".

Юля Войчишин

УКРАЇНА І СВІТ

Данина шани письменникові

БЕРЕЖАНИ. – У конференц-залі Бережанського аґротехнічного інституту відбулася святкова академія, присвячена 120-річчю від дня народження видатного українського математика, педагога, громадського діяча, професора, колишнього бережанського гімназиста Миколи Чайковського. Учасники оглянули експозицію про родину Чайковських у Музеї книги та поклали квіти до пам'ятника Андрієві Чайковському.

Академію відкрив Григорій Возняк, доцент Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Присутніх привітали голова Тернопільського осередку НТШ д-р Михайло Андрейчин, голова районної державної адміністрації Віктор Зінчук, голова районної ради Роман Висоцький. На пленарному засіданні з доповідями виступили науковий секретар НТШ (Львів) Роман Пляцко, професор Тернопільського національного педуніверситету ім. В. Гнатюка Мирон Маланюк, завідувач катедри музикознавства та акторської майстерности цього університету Олег Смоляк та ін.

Пленарне засідання завершилося чудовою концертною програмою, яку представили учні гімназії ім. Б. Лепкого й тріо у складі Н. Марценюк, Р. Білоус, І. Шаюк.

Як зазначила член НТШ Надія Волинець, відрадно, що сучасні українські науковці високо цінують наукову й громадсько-політичну діяльність колишнього бережанського гімназиста Миколи Чайковського, котрого називають будителем національної свідомости. М.Чайковський здійснив визначні дослідження в галузі математики, викладав у гімназіях та університетах України. Незважаючи на жорстокі утиски польської влади, 10-річне покарання в таборах, вчений не залишив своєї наукової та громадської діяльности й до останніх днів свого життя приділяв увагу патріотичному вихованню молоді.

Тетяна Будар

Книжка про літературні вечори

ДОНЕЦЬК. – В грудні 2006 року в Донецьку вийшла пропам'ятна книжка „Літературні вечори в Інституті, Чикаго, 1973-2006", в якій подані інформації про письменників українського походження, які проживають в різних країнах світу, але були запрошені виступити в Українському інституті модерного мистецтва (УІММ) і поділитися з громадою своїми творчими досягненнями.

В книжці подані біографії 60 письменників, які в більшості пишуть українською та англійською мовами. Вона вийшла завдяки Товариству Української Мови (ТУМ-Чикаґо), УІММ, Українському культурологічному центру (Донецьк) та донецькому Товариству української мови. Упорядники книжки – Віра Боднарук та Володимир Білецький, обкладинка –Лялі Кучми.

Книжку можна замовити за адресою: Ukrainian Language Society, 5050 Seagrass Dr., Venice, FL 34293. Електронна пошта: vira.bodnaruk@comcast.net". Ціна книжки 15 дол. (плюс 3 дол. за пересилання).

В. Б.

Ярмарок професій в академії

ОСТРОГ. – Унікальним видається починання Національного університету „Острозька академія", який дбає про працевлаштування своїх студентів ще під час їхнього навчання, налагоджуючи довготривалі зв'язки з працедавцями. Одним з проявів такої співпраці стало проведення 8 лютого третього щорічного ярмарку професій. В університеті зібралися керівники рівненських філій відомих українських банків і страхових компаній.

Учасників заходу привітав ректор університету Ігор Пасічник. Він представив гостей академії – на ярмарок завітали український письменник та громадський діяч Іван Драч, журналіст Олег Дейнеко, українська літераторка Марія Матіос, відома акторка Лариса Кадирова, видатний художник Іван Марчук, літературний критик і меценат Михайло Слабошпицький. Як члени Комітету національної премії ім. Т. Шевченка вони прагнули ознайомитись з університетом, вчена рада якого цього року висунула аж три кандидатури на здобуття найвищої державної нагороди в галузі літератури та мистецтв – перекладача „Острозької Біблії" Рафаїла Торконяка, письменника Дмитра Стуса за книгу „Василь Стус: життя як творчість" та режисера-постановника і виконавця головної ролі у виставі „Берестечко" Рівненського обласного музично-драматичного театру Олександра Дзекуна.

Гості привітали учасників ярмарку та подарували бібліотеці університету добірку книг сучасних українських літераторів.

Першою частиною ярмарку стало представлення учасників-працедавців, після чого студенти могли поспілкуватися з ними. „За даними статистики, в середньому в Україні на кожне вакантне місце припадає 85 безробітних, а ярмарок професій дає можливість випускникові знайти престижну працю, навіть не маючи попереднього стажу", – коментує важливість ярмарку професій декан економічного факультету Людмила Козак.

Оксана Прасюк

Українці світу - для Бібліотеки Могилянки

„... Вірив, що прийде час, коли розвалиться імперія зла і Україна звільниться від ярма. Усе життя збирав українські книжки і періодичні видання і мріяв за часів незалежности України подарувати власну бібліотеку Києво-Могилянській академії, де вивчатимуть історію української еміґрації".

(Із заповіту **Миколи Брайченка-Петренка** (США), одного з власників колекції Бібліотеки НаУКМА).

В лютому 2007 року наукова бібліотека Національного університету „Києво-Могилянська академія" відзначає своє 15-річчя. А самій Могилянці виповниться вже 392 роки. Нині це визнаний та авторитетний університет, один з провідників у системі вищої освіти України.

Місія університету – виховання високоосвіченої, національно свідомої особистости – вплинула і на розвиток його головної творчої ляборaторії - Бібліотеки, яку не без підстав вважають однією з найкращих в Україні. Перша книжка була записана до нашої колекції в лютому 1992 р., а в 2007-му – це вже майже півмільйонна бібліотека, добре знана за своєю колекцією не лише в Києві, а й в Україні та за її межами. Історія Бібліотеки відродженої Могилянки – це історія сучасного меценатського руху: понад 5 тисяч осіб з різних країн світу зробили свій поважний внесок у цю справу. Майже 70 відсотків бібліотечного фонду становлять дари. Славетна традиція дарування власних бібліотек, започаткована Митрополитом Петром Могилою і підтримана професорами та випускниками Києво-Могилянської академії, продовжена сучасними прихильниками нашого університету, і значною мірою – українцями з–поза України.

Унікальну частину колекцій Наукової бібліотеки НаУКМА становлять книгозбірні українців та українських інституцій діяспори. Перш за все, це приватні бібліотеки Ярослава та Ольги Дужих, Омеляна та Тетяни Антоновичів, Петра Одарченка, Євгена Лащика, Юрія Паславського,Ади Кулик, Миколи Брайченка-Петренка, Антона Лака, Зеновія Квіта, Анатолія Лисого, Марти Богачевської-Хомяк зі США; Ярослава Головача, Олега Зуєвского та родини Стебельських з Канади, Володимира Старицького з Німеччини, Віри Вовк-Селянської з Бразилії та ін. Особливим рядком слід згадати цінні колекції важливих наукових інституцій діяспори – видання УВАН у Канаді, УВАН у США та Консисторії УПЦ у Канаді.

Зовсім недавно Могилянка отримала ще один надзвичайно цінний дарунок – книжкову колекцію Омеляна Пріцака - професора Гарвардського університету, визначного вченого-сходознавця, автора понад 1,000 наукових праць. На жаль, не можна назвати поіменно всіх наших прихильників, адже їх майже 5 тис. Серед записів перших дарувальників книг – Рассел Морозюк (США), „Brother to Brother"(США), „Ukrainian Canadian Congress", Петро Кравчук (Канада). До певної міри процес навчання став можливим завдяки книгам, надісланим прихильниками Народного Руху України (Канада), фундації „Sabre" (США) та ін. Усього в перший рік заснування Бібліотеки було отримано в дарунок майже 15 тис. книг та періодичних видань, і всі 15 років спільного творення нашої славної Бібліотеки українці всього світу допомагають нам книгами, архівними матеріялами (в Бібліотеці також засновано науковий архів), порадами, підтримують і фінансово, і морально.

Відродження і становлення Могилянки відбувалося в складні для України (і політично, і економічно) часи. Але університет успішно розвивався, впевнено завойовував визнання одного з найкращих в країні, знаного і в інших країнах світу. До першої Надзірної Ради університету увійшли відомі політики і громадські діячі, зокрема Збігнев Бжезінський (США), Богдан Гаврилишин (Швайцарія), Уіл Ґудґаєр (Австрія), Роланд Піч (Німеччина), Юрій Шевельов (США). При університеті були засновані такі інституції, як Могилянське братство, пізніше Києво-Могилянська Фундація Америки, Міжнародний благодійний фонд відродження НаУКМА та ін. Серед перших викладачів університету були відомі професори: Б. Гаврилишинщ, У. Ґудґаєр, Єжи Лось (Польща), Лоренс Майсек (Канада), Роланд Павільоніс (Литва), Роланд Піч, Ю. Шевельов, Іван Фізер (США), Ярослав Розумний (Канада). Кожен з них по закінченню читання лекцій залишав у дарунок цінну наукову літературу.

Майже шість років при бібліотеці працює Науковий архів, переважну частину особових фондів якого становлять фонди української діяспори. Крім літератури, книгозбірня Могилянки отримувала і фінансову допомогу: на придбання обладнання, устаткування, окремі проєкти ремонту тощо (від родини Наталі та Івана Даниленків, Павла та Ірени Джулів, Григорія Малиновського, Ольги та Ярослава Дужих, Михайла Семенця зі США та ін.).

Протягом останніх років здійснюється найбільший проєкт з підтримки Наукової бібліотеки українською діяспорою – реконструкція і устаткування нового приміщення Бакалаврської бібліотеки. Початок і основний внесок на цей проєкт надійшли від Тетяни і Омеляна Антоновичів, тому відремонтована Бібліотека носитиме ім'я Антоновичів. Нині ж до проєкту приєдналися вже сотні українців діяспори, прізвища яких буде увічнено на Меморіальній експозиції.

Кожен, хто доклав зусиль до творення сучасної Наукової бібліотеки славетного університету, підтримав українську науку й освіту, а отже – майбутнє України.

Тетяна Ярошенко,
директор Наукової бібліотеки НаУКМА

В пам'ять Оксани Петрусенко

КАЗАНЬ, Росія. – Відкриття меморіяльної дошки Михайла Грушевського в Казані мала несподівані наслідки. Українська громада міста Симбірська (сучасний Ульянівськ) вирішила встановити погруддя М. Грушевського в Ульянівську.

Але й ми в Казані не заспокоїлися. Тут, у столиці Татарстану, в 1927–1929 роках співала леґендарна українська співачка Оксана Петрусенко, у 1898–1901 роках вчився малювати видатний український художник Давид Бурлюк, в 1900 році працював і захистив магістерську дисертацію Дмитро Яворницький.

2007 рік ми присвятили вшануванню пам'яті Оксани Петрусенко. Ми вже кілька разів зверталися до постаті О. Петрусенко, знайомили широке коло слухачів з її життєвим шляхом і творчим доробком. В Нижнєкамську були проведені літературно-музичні зустрічі, присвячені О. Петрусенко. Їздили ми з ними в українські громади Димитровграду (Ульянівська обл.) і Тольяті (Самарська обл.). Матеріяли про її творчість друкувалися в наших українських виданнях.

У 2007 році виповнюється 80 років, відтак в Казані почалася оперна кар'єра О. Петрусенко. У вересні 1927 року, після кількох років праці у пересувних українських музично-драматичних трупах, вона почала співати в Казанському оперному театрі. Саме в Казані почався її шлях до вершин творчої майстерности, всенародної любови й визнання. Будинок театру, в якому вона співала, зберігся. Зараз це Татарський театр імені Тінчуріна. З адміністрацією театру є принципова домовленість про встановлення на фасаді меморіяльної дошки українській співачці. На вересень 2007 року плянуємо влаштувати відкриття.

Хочеться, щоб ім'я О. Петрусенко гідно повернулося в Татарстан, в Казань, де її було названо „українським соловейком". Ми плянуємо в березні 2007 року провести конкурс вокалісток імені Оксани Петрусенко.

Галина Артем'ева

Хочу дещо уточнити...

Хоч з деяким спізненням, все ж сподіваюся на вирозуміння з боку редакторів „Свободи", на долю яких не раз випадає „наздоганяти життя".

Отже, моє маленьке спростування стосується допису-прощального слова Миколи Савицького „Галя Пачовська – мати, професіоналістка і суспільна діячка" („*Свобода*" *з 25 серпня 2006 року*).

По-перше, Галя Пона-Пачовська здала матуру в „Державній гімназії з українською мовою навчання" (це офіційна назва школи за часів тодішньої німецької адміністрації) в травні 1942 року, а не в 1941 році, як сказано в дописі. По-друге, не в Грубешові, а в Холмі. В Грубешові тоді ніякої середньої школи не було, і гімназія в Холмі була єдиною середньою школою на території так званої Генеральної Губернії сорокових років.

До цього спростування мене зобов'язала пам'ять ще живих приятелів-одноклясників покійної Галі Пони-Пачовської, колишніх учнів Холмської гімназії, котрі живуть в Україні та по всіх континентах, включно з Австралією.

Орест С. Слупчинський,
колишній учень Державної гімназії з українською мовою навчання в Холмі

Доповнюючи надруковане

9 лютого „Свобода" (*ч. 6*) вмістила спогад письменниці Любові Коленської про мистця Любослава Гуцалюка („Унікальний Гуцалюк"), але без кінцівки – в оригіналі її було подано у формі епілога. Оскільки авторка вважає, що це скорочення зіпсувало матеріял, і просить видрукувати ту невідому читачеві кінцівку, то нижче подаємо її, без жодного редакторського втручання:

„Пройдуть роки, і враз із ними віки прогомонять. На вежах міст годинники за кожним їхнім ударом відмірюватимуть час. Та й за кожним їхнім ударом зникатимуть, мінятимуться покоління. І за велінням Господнім виростатимуть – нові.

І в хроніках мистецтва поміж іншими малярами світу впишуть ім'я Любослава Гуцалюка – унікального маляра, який завжди прагнув до абсолютну краси, до завершення його на нових дорогах, у новій, нікому ще незнаній формі, новому вимірі".

Редакція.

Григорій Нестор – найстарший на землі

Григорій Нестор

СТАРИЙ ЯРИЧІВ, Львівська обл. – 15 березня Григорій Нестор святкуватиме свої 116 років. Він сидить і чистить бульбу. Коли побачив гостей, приспівуючи, звернувся:

– На чому стоїте, на те і сідайте, що принесли, те й споживайте, нашої гостини не погорджайте...

Його онука Оксана Савчук, в домі якої він мешкає, розповідає, що дід замолоду любив грати у виставах клубу „Просвіти", пам'ятає чимало пісень, колядок, віршів. Співає польською, німецькою, російською і навіть англійською мовами. Пам'ятає американські пісеньки, відколи в 1921 році його сестра повернулась додому з Америки, де працювала на тютюновій фабриці, і навчила його. Григорій Нестор пережив кілька влад – австрійську, польську, совєтську. Жодна до війська його не брала, бо зростом не вдався – заледве має 150 сантиметрів.

У селі Монастир (нині – територія Польщі) минула його молодість. Любив парубкувати на вечорницях. Поіменно згадує дівчат, з якими співав.

– То ж чого, діду, не одружились? – запитую у Григорія Нестора.

– Бо одна була гарна, друга – краща, а третя – ще краща. Коли б женився, то не дожив би до таких літ...

У 1939 році Григорія Нестора разом з сестрою, в сім'ї якої він жив, виселили на хутір Парцеляція, наказали записуватись в колгосп, але він категорично відмовився і пішов працювати на асфальтний завод. Потім добрі люди допомогли влаштуватися пастухом на фарму. На загальних зборах вирішували: „Чи можна довірити ворогові колгоспного ладу Григорієві Нестору пасти колгоспні корови?" Завдяки корівкам і щойно видоєному свіженькому молочку, яким підгодовували його щиросердні доярки, Григорій Нестор зміцнював здоров'я. Щонеділі ходив до церкви, співав там. Колись замолоду прислуговував дякові, де і навчився псалмів. І досі їх пам'ятає.

– Як тільки починає світати, дід встає, ретельно вмивається, – розповідає Оксана. – Потім стає на коліна до молитви. Молиться довго, часом псалми співає. Їсть все, що я подаю. Особливо любить теплу картоплю з свіжим сиром, суп овочевий з перчиком, каші, пельмені, пампушки з маком. Коли я йому запропоную чарочку червоного вина, то вип'є, але сам ніколи нічого не просить. Хіба що хоче, аби дали якоїсь роботи – чи картоплю з городу помити, чи її почистити, або полущити кукурудзу, квасолю.

Особливо дід полюбляє сидіти і грітись з котиком Мурчиком на сонці. Він вважає, що воно лікує і сили йому додає.

У Григорія Нестора є всі підстави бути занесеним до Книги рекордів Гінесса, бо нещодавно найстаршою людиною на планеті вважалась 115-річна жінка з Канади, згодом її ровесник з Пуерто-Ріко. Коли ж вони померли, Книга рекордів Гінесса визнала найстарішою 114-річну американку. А Григорій Нестор поб'є цей рекорд, коли незабаром відсвяткує 116-річчя.

Лариса Марчук

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Михайло Яворський. „Поцілунок Лева", роман. Автор на тлі особистого життя змальовує українську дійсність під час Другої світової війни. Війна очима головного героя далеко не така, якою описують її підручники з історії. Боротьба маленької людини – ось про що ця книжка. Літературна аґенція „Піраміда", Львів, 2006 рік.

Петро Федотюк. „Добродії та лихочвори" – етюди про мову (з редакторських записників). Ця книжка – виклад тривалих спостережень над мовним процесом в Україні. Зауважуючи численні помилки, кальки з російської, вияви суржику, автор пропонує правильні відповідники. Видавничий центр „Просвіта", Київ, 2005 рік.

Микола Горбаль. „Презентація життя", (версія роману). У багатоплановому творі через хащі густої поліфонії подій пробивається світлий промінь Оди шістдесятництву. Персонажі роману – лише інструментальне підсилення глибини теми. „Презентація життя"– яскравий приклад модерної мемуаристики. Видавництво „Поліграфкнига", Київ, 2006 рік.

Володимир Ковальчук. „Діяльність ОУН(б) і Запілля УПА на Волині й південному Поліссі (1941 - 1944 рр.) У монографії на підставі широкого кола джерел висвітлюється малознана сторінка історії національно-визвольної боротьби за становлення незалежної Української держави. Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Львів, 2006 рік.

Людмила Качмар. „Іван-Теодор Рудницький". Монографія присвячена військовому, громадсько-політичному діячеві, адвокатові – д-рові І.Т. Рудницькому, життєвий шлях котрого відображає долю багатьох галичан першої половини XX ст., які жертовно боролися за незалежну Українську державу. Видавництво „Астролябія", Львів, 2006 рік.

Ліда Палій. „Дитинство, заметене часом". У книжці авторка пропонує спогади про своє дитинство, а це кінець 1930-их — початок 1940-их років. Неповторна атмосфера передвоєнного Львова, втеча з комуністичного „раю", дороги Европи, невідомість... Видавництво „Ярославів Вал", Київ, 2006 рік.

Поетична творчість наших читачів

Володимир Єфимов пише про кохання

Постійний дописувач „Свободи" Володимир Єфимов з Дніпропетровська – людина непересічна, схильна до постійного пошуку. Тижневик вже розповідав про його книжку-дослідження власного родоводу, збірник театральних рецензій.

У 2006 році, в дніпропетровському видавництві „Січ", побачила світ книжка „Лямурізні фіглі", до якої увійшли (цитуємо з анотації) „витівки, вигадки, жарти, витребеньки, химери, примхи...". Вміщуємо чотири поезії з нової книжки.

Три сяйні кольори
позначили Кохану:
Краса – один,
надхнення – другий,
третій – то спів,
Що кожну ніч,
від вечора до ранку,
Даруєш Ти мені
у розкоші мрійливих снів.
Але ж скажи,
чому сумують очі,
Коли співають радість солов'ї?
То, мабуть, темінь співаної ночі
Зійшла зірками у думки Твої...

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

Величь величі

Навіть найменша форма
Може містити безмір великого.
І кожна мить
кожної думки
кожної жінки –
Це безмір неосяжного,
Якого не вмістить
і найбільша форма.
Навіть чоловіча самозакоханість.

Мовчимо

Коли мовчить Твій телефон,
І мій уподобав Твою німоту,
Моє буття – жахливий сон
Душі, що прагнула польоту.

Коли сама Ти мовчазна,
А я базікаю не в риму,
Що може бути? Бог чи зна,
Я знаю – повернуло в зиму.

Коли ж я сам мовчу, як пень,
А ти ледь стримуєш сльозину,
Спасе нас віра в ясен день –
Прийдешнє ЛІТО змінить зиму!

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

Нуль

Усе колись трапляється вперше.
Коли-небудь
і моя остання мрія
Стане першим
поцілунком –
Не Тебе.
Не моїм.
Усе трапляється не востаннє,
Навіть останній цілунок.

Олександра Керша

Минуле

Журба, журба
В Шевченківських
Віршах.
І до журби журбу
Поети додавали.
На українській,
Золотій землі.
Поети щиро
Землю ту кохали,
Для мене,
Хліб був дорогий.
І квітки польові.
На сонці я сушила.
В квітневий ранок
Під час війни.
Там мене
Мати народила.
Дитиною,
Пасла гусей.
Ногами босими,
Землю я топтала,
Й любов
До рідної землі
З молоком матері
сприймала.

Бирлінґтон, Вт.
27 січня 2007 р.

Мар`яна Бонь

В. Стусові

А як тобі у вічності, Василю?
Чи не самотньо, як було в житті?
Тут всі тебе збагнули – чи відкрили –
Лиш щойно встигнув звідси відійти.
Тут всі – такі безмірно щирі друзі –
На тебе моляться з побожністю
святих.
А що коли б ти взяв і повернувся?
Чи не замклось би злістю коло їх?
Якраз отих – що знають тобі ціну,
Якраз отих – що тямлять у словах,
Якраз отих – ні в чім тобі не рівних,
Якраз отих – із заздрістю в очах.
Якраз отих…

* * *

Мої ліси.
Колись такі величні.
На залишилось сліду вашій величі.
Безмовні бранці.
Гордо помираєте.
Лиш стогнуть пили,
Вашу кров п'ючи.
Дуби. Дуби.

* * *

Гриців труїти сьогодні не модно.
Живи собі, Грицю, хоч тисячі літ.
Світ після зради – чорна безодня.
Все ж, ця безодня – світ.
Я в його лоні, – збагни це, – Людина.
Мати. Дочка. І ще…
Жде мене, Грицю, моя Україна.
Пісні моєї жде.
Схожих на тебе – аж сіро довкола.
Обмаль шляхетних Іскр –
Лицарів правди – лицарів волі
Серед брехні й зневір.
Рвуться стежини мої і майбутнє.
Жде мене безліч справ.
Ти в моїй долі – відсутній. Відсутній!
Сам себе обікрав.

Канів

Теми віршів підказало життя

Висилаю до „Свободи" кілька своїх поезій. Я свідомий, що газета не зобов'язана друкувати вірші, але немає у нас літературно-громадського журналу. А вірш „Голодомор" має публіцистичне спрямування і найбільше мені залежить, щоб його подати нашій публіці. „Голодомор" написаний під враженням спогадів Галини Варавенко і Лариси Мірошниченко „Моя Галаганівка" (Київ, 2005 р.), в яких автори пишуть: „В селі спеціяльний загін та комсомольці-активісти забирали у колгоспників зерно і все, що можна їсти, до останньої гмені". Село Галаганівка, Снігурівського району Херсонської областии.

Гнат Бердо, Канада

Голодомор

Хваліть собі вождя,
його режим, його державу
і армію його хваліть;
хваліть імперію криваву,
а ще й радянською її назвіть,
і весь цей ваш партійний хор,
усю ту вашу блекоту, незряжі риї,
стократно перекриє найтяжчий
злочин в світі Голодомор.

Хто зготував цей злочин проти людства?
Хто допустив так дикого паскудства?

Творили цей Голодомор
кривавий Сталін-вождь,
його підніжки, втілення потвор,
І Постишев і Каґанович, і Косіор
злочинці-активісти,
загони комсомольські,
бригади армії московські...

Творили цей Голодомор
чужа держава і ворожа,
на монстра-кровожера схожа,
банда катів із адових затвор...
– Ми принесли вам революцію!

– Голодомор.
– Ми будували людям щастя!
– Хліб забрали із комор –
Голодомор.
– Ми визволяли від фашистів!
– Несли Голодомор.

Чому можливий був у нас Голодомор?
Бо наш Махно творив роздор.

Суспільство наше ще й до нині хворе,
Голодомор найбільше наше горе,
найбільше горе світу!
Ставляйте злочини до звіту,
під суд злочинців за провини!
Голодомор – це нині зброя України.
9 січня 2006 р.

Вітер відродження

Де ви, наші патріоти?
Де ви, руки до роботи?
Вітер нашого відродження?
Не повіє в силі повній
тупцюють в Верховній
сили застою, розходження.
Ми ще нині не потуга,
заїдає нас недуга
неузгодження.
Захищати нарід рідний
не повіє вітер гідний
нашого відродження.
Обікрали нас премудрі
йде купівля синів блудних
за доляри нашахровані.
Наші сини-патріоти
на сварню, не до роботи
налаштовані.
Ні, не рушить будівництво,
ослабили керівництво
держукрдіяння.
Могло віяти в п'ятнадцять...
Мусить прийти аж у двадцять
вітровіяння.
26 березня 2006 р.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

Відлуння Петриненка

(уривок)

З вітчизни нас вогнем гонили
Зловісні люди, вороги,
Щоб разом родом ми не жили,
Щоб знищить нас всіх до ноги.
Заслали нас у край далекий
І гавкали все, гав та гав,
Шипіли органи безпеки,
Щоб з нас ніхто не повертав.
Україно, Україно!
Я, знай, твоє дитя,
Я до тебе серцем линув,
Йшов до тебе все життя.
Україно, Україно!
Ще дрібні твої сини...
Разом сили, вище розум –
Переможем скруту ми (...).

Михайло Сирота...

(Закінчення зі стор. 1)

ватися у виконавчих комітетах місцевих рад. А в нас немає виконавчих комітетів. Ані правового, ані морального, ані конституційного підґрунтя для прийняття нової Конституції на референдумі нема. І не потрібно на цьому спекулювати.

– Але ж Президент начебто звернувся в Конституційний суд із поданням щодо тлумачення статтей Основного Закону, які стосуються референдуму. Президента зацікавило, „чи є всеукраїнський референдум з народної ініціятиви формою здійснення державної влади безпосередньо народом шляхом голосування виборців щодо прийняття законів, внесення змін у чинні закони чи їх скасування, а також щодо прийняття нової Конституції".

– Мене щиро дивує „компетентність" деяких фахівців Секретаріяту Президента. Вони готують різні цікаві подання. Наприклад, запитують, чи має право Президент відсилати у відставку Кабінет міністрів. Конституція чітко виписує, хто має право відсилати Кабмін у відставку, і участь Президента там не передбачена. На що посилається Секретаріят? В одній зі статтей написано, що уряд відповідальний перед Президентом. А якщо відповідальний, то можна відсилати у відставку... Ну, це просто низька правова культура та брак стратегії поведінки.

Конституція 1996 року, яка була досконалим документом, і це визнавав весь світ, містила посилання на п'ятдесят конституційних законів. За десять років прийнято тільки двадцять, тридцять взагалі не прийнято. Ще в 1996 році, коли було прийнято Конституцію, то багато законів не відповідало нормам Конституції. Цієї роботи ніхто не проводив. Самі по собі закони, котрі приймалися вже після прийняття Конституції, продовжують конфліктувати як з Основним Законом, так і один з одним. Скажімо, Цивільний Кодекс, як і Конституція, містить норму, яка вказує на існування двох форм власности – державної та приватної, а Господарський Кодекс вказує на існування ще й третьої форми власности – колективної. А Конституція не дає визначення третій формі. Далі: у 2004 році під тиском великого капіталу парлямент прийняв зміни до Основного Закону, які суттєво розбалянсували систему противаг і стримувань між Президентом і Кабінетом міністрів. Виконавча влада отримала два центри управління.

Створено правовий хаос, який стосується всього суспільства, але найбільше цей правовий хаос зрозумілий на прикладі змін до Конституції. Цей хаос множиться із незавершеною судовою реформою і жахливим станом судочинства як такого. І це все дає підстави твердити, що Україна живе в умовах правового Чорнобиля. Але внесенням змін у Конституцію ми це не відбудемо. Потрібна комплексна політична, правова, судова реформа.

– Президент вийшов з ініціятивою утворити Конституційну комісію...

– Ще півтора року тому ми зверталися до Президента з ініціятивою утворити Конституційну комісію. Ми розуміли, що ці помилки, які допущено при внесенні змін, призведуть до гострих політичних конфліктів – аж до паралізації системи виконавчої влади. То ми зверталися: Президенте, зроби ось комісію, хай вона проаналізує помилки, напрацює рішення й підкаже, як завершити реформу в інтересах суспільства. Зараз Президент нібито хоче створити комісію. Але водночас Мороз каже, що ми створимо свою, парляментську, комісію. Уже зрозуміло, що дві комісії – це боротьба. Ми зараз у рамках Українського форуму хочемо зробити громадянську Конституційну асамблею – майданчик, на якому фахівці могли б знайти відповідні рішення. Якщо залишити на волю можновладцям, то ми, крім бою биків, ні до чого не прийдемо. Одні кажуть одне, інші – друге, стінка на стінку – результату жодного. Потрібно створювати Конституційну асамблею, куди б увійшли і представники Президента, і сам Президент, і голова Верховної Ради, і прем'єр-міністр. І щоб ми на цьому майданчику відірвалися від бажання боротися за власні повноваження.

– Це – неможливо. Коло експертів поділено на тих, хто допомагає в усіх ініціятивах Ющенкові, і на тих, хто допомагає Януковичу. Я вже не кажу про самих політиків...

– Я майже погоджуюся. Але політиків змусить домовитися усвідомлення того, що ми стоїмо на порозі активної фази розвалу держави. Бо коли говорять про прийняття нової Конституції, то ініціятори цього не думають, що насправді вони породжують великі проблеми. У новому тексті Конституції не будуть розглядатися детально повноваження Президента, прем'єр-міністра, Верховної Ради. На перший плян вийдуть друга державна мова, друге громадянство, федералізація. А це вже прямий шлях до розколу держави.

Річ у тім, що цю проблему нам частково створила така тенденція: великий олігархічний, частково криміналізований капітал прийшов до влади на всіх рівнях: двісті п'ятдесят мільйонерів та мільярдерів контролюють парлямент, урядом керують мільйонери та мільярдери, Секретаріятом Президента керують мільйонери, РНБО керують мільярдери. Якщо ми подивимося на органи місцевого самоврядування, то й вони після запровадження пропорційного закону перетворилися на бізнес-клюби, бо більшість депутатів місцевих рад тим чи іншим боком пов'язані з підприємництвом.

Підприємці самі по собі не є злом, але коли вони взяли повноту влади й продовжують при цьому займатися виключно приватними справами, то це вже серйозна загроза суспільству. Суспільство має бачити стратегію розвитку. А де в нас стратегія розвитку держави на 5-10 років? Сліпі, без ліхтарів у темній кімнаті шукають вихід. Це хаос, який може призвести до втрати державности.

Політики мають звернутися до суспільства, до найграмотніших фахівців, не зав'язаних на корпоративні та фінансові інтереси. Разом вихід буде знайдено.

– А з іншого боку, що робити Президентові? У вівторок у Конституційному суді почнеться розгляд справи про перевищення ним повноважень. Народні депутати з „антикризової коаліції" не мають більш проблем, як судитися з Президентом через його указ „Про Державне управління справами"...

– Два центри управління призводять до конфлікту. Суди – це наслідки боротьби між депутатами, Секретаріятом та Кабміном, наслідки помилок, допущених у Конституції. Президент мав би запропонувати Януковичеві та Морозові потужне обговорення цього процесу в рамках Конституційної асамблеї. Ющенко мав би ініціювати потужні імпульси на пошук рішення та консолідацію нації, забувши про власні амбіції. Він може генерувати ідеї, пропонувати майданчик для обговорення – і в цьому його величезна роля.

– Але ж вони нехтують президентськими ініціятивами. Не треба бути інтелектуалом, щоб побачити, як члени уряду глузують з них, зокрема щодо пропозицій провести загальнонаціональний круглий стіл...

– Більшість політиків, включаючи Президента, не мають якостей, необхідних для виконання повноважень на тих місцях, на яких вони перебувають. Це не тільки проблема Президента, це проблема прем'єра, проблема опозиції. Я зробив аналіз характеристик членів Кабінету міністрів тільки по двох напрямках. Чи є в міністра базова освіта за профілем того міністерства, яке він очолює, і чи працював він хоч один день у складі того міністерства. Так ось, більш як половина міністрів України жодного дня до свого призначення не працювали у складі своїх міністерств і навіть не мають профільної освіти. То, вибачте, якщо мені запропонують очолити дитячий садок? То це ж пів року слід входити в курс справ, коли кашку розігрівати, як памперс міняти. А тут немає ні освіти, ні відповідних знань. Будеш міністром? Буду. Ну, йди.

–Повертаючись до Конституції... В успіх спроби ухвалення нового Основного Закону Ви не вірите?

– Ні. У нашій незалежності є щось містичне, якщо хочете, вища воля.У 1991 році ми отримали незалежність, коли більшість українського суспільства за неї не боролася. Це був подарунок долі. 1996 році ми в прокомуністичному червоному парляменті прийняли Конституцію, яка засвідчила весь необхідний набір державної символіки: прапор, гимн, мову. І на це була вища воля. Як прийшов до влади Ющенко? Тут стояли мільйони й не пролилася жодна крапля крові. На то була Божа воля.

Проект Української держави потрібний усьому світу. Ми відігравали й ще маємо відігравати геополітичну ролю величезної ваги. І ті, хто не розуміє або свідомо йде проти процесу, буде викинутий з української історії.

They don't get it !

Американський ідіоматичний вислів в англійській мові, винесений у заголовок, в перекладі на українську означає: вони не усвідомлюють собі чогось, не розуміють, не можуть збагнути, відмовляються займатися (проблемою), відвертаються від неї… Він чудово передає всі ці нюанси.

Але – хто це вони? Президент, Кабінет міністрів, Верховна Рада, патріоти, олігархи. Всі. Вони „don't get it"!

5 лютого відкриваю в Інтернеті „Українську правду" і читаю рядок, який стрічкою посувається зліва направо. Й не вірю своїм очам: **„Під кінець 2006 року населення України становило 46,643,000 осіб".**

Що сталося? Пам'ятаю, як в 70-их роках, коли я викладав історію та географію в Школі українознавства в Чикаґо, ми тоді казали, що Україна – це 50-мільйоновий народ. В 1991 році, коли Україна проголосила державну незалежність, говорилося навіть, що нас більше, ніж 51 мільйон. Делька років пізніше виникла інша цифра: нас тільки 49 мільйонів. Було якось соромно признаватися до цього. „П'ятдесят" звучало оптимістичніше! А як же сприйняти 46,6 мільйона? Що спричинило таке значне зменшення? Я бачу дві відповіді.

Перша. З проголошенням незалежности (омріяної самостійности) українці почали виїжджати за кордон на заробітки. Вдома були інженерами, учителями, артистами, керівниками, але працювали за мізерну платню або й зовсім не мали праці. За кордоном знайшли її – доглядають дідусів і бабусь, інвалідів, чистять хати, працюють на „контракторці". Зате заробляють гроші. А маючи гроші, можуть купити авто, відсвяткувати день народження в дорогому, неукраїнському ресторані. До речі, я все думаю собі, чому наша людина не відкриє український ресторан? Треба тільки знайти приміщення, бо в неукраїнських ресторанах вже все є – українські співаки, українська пісня, українська музика, українські страви – геть чисто так, як в Україні, тільки бракує українського господаря. А друга відповідь: українська влада ще й досі серйозно не застановлялася над розв'язанням соціяльних проблем, над створенням місць праці, досі не має стратегії національної економіки. Ще ж недавно Ющенко обіцяв 5 мільйонів нових робочих місць. Де вони?

По-друге, українська політична еліта, як виглядає, зовсім не переймаються тим, що народ покидає Україну. Головний інтерес усіх, що вилізли на найвищий щабель – влада, посада. Люди масово покидают рідну Україну, а влада нічого собі з цього не робить. А може, їй народ український і не потрібний?Чому інші бачать наші проблеми, а ми ні? „Свобода" 2 лютого подала, що 25 січня Парляментська Асамблея ради Европи ствердила: крім проведення вільних і прозорих виборів у березні 2006 року, обіцянки, які проголошувалися на Майдані щодо чесного і компетентного управління та запровадження принципів права, не виконані.

Новий Кабінет міністрів переобтяжений урядовцями, які вособлюють корупційні підприємницькі інтереси та виборчі маніпуляції минулої президентської кампанії. Там також говорилося, що непрозорі коаліційні переговори та торги для створення „широкої коаліції" привели до того, що виборці не знають, за кого ж вони насправді голосували. Чи це не є ті умови, в яких виїзд людей з України буде продовжуватися?

І скільки залишиться нашого люду в Україні за п'ять років від сьогодні?

Лука Костелина,
Мавнт Проспект-Чикаґо, Ілл.

ЗБОРИ 174 ВІДДІЛУ УНС

П'ятниця, 9 березня 2007 р.

Дітройт, Миш. 174 Відділ УНСоюзу „Ватра" повідомляє, що річні загальні збори відбудуться о год. 6-ій веч. при 3825 Sunflower Lane, Warren, MI.

Віра Кривий,
секретар

З НОВИХ ВИДАНЬ

Життєвий шлях буковинця

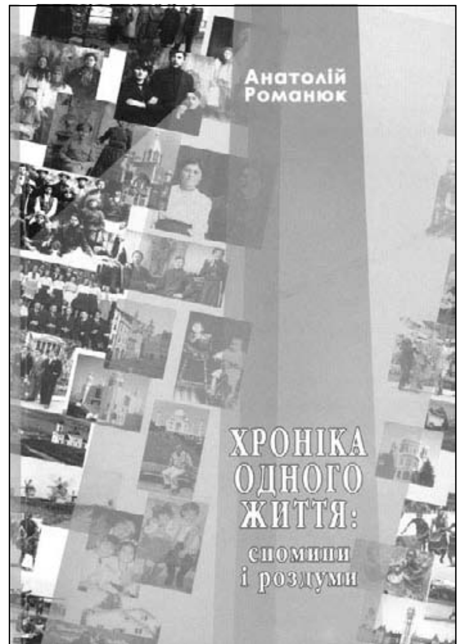
У 2006 році львівське видавництво „Мс“ випустило в світ книгу спогадів д-ра Анатолія Романюка з Канади „Хроніка одного життя: спомини і роздуми“, автор якої у невимушеній, легкій до читання формі розповідає про своє життя – від дитячих років в колишній Бесарабії до сучасности, коли він став вченим світового рівня, написав ряд фундаментальних праць з теорії і практики демографічних досліджень. Подаємо уривок з нової книжки. З приводу її придбання можна звернутися до автора на адресу: A. Romaniuc, 1977 Highridge Ave., Ottawa, Ontario K1H 5H1 Canada. 28 лютого – день народження А. Романюка у 1924 році і з цього приводу висловлюємо йому найкращі побажання.

Приїзд до Перемишля

Отож приїхав я до Перемишля вранці після цілонічної подорожі потягом. Без великих труднощів добрався до панства Дидухів, до яких мав листа. Ця мила родина, у якої були дві маленькі дівчинки (і зараз ніби бачу, як вони граються на підлозі, – одна чорнява з карими очима, а друга шатенка з голубими), без вагання прийняла мене. Пробув я там приблизно два тижні, а смак її феноменальних вареників ще й зараз забути не можу. Їх дочок мені вже не довелося зустріти. Одна жила в той час в Монреалі, а друга вийшла заміж в Америці. Потім дістався я до гуртожитку, в якому проживали курсанти, такі, як я.

Гімназійні матуральні курси

Слід дещо сказати про матуральні курси, які мене й привели до Перемишля. Як і для чого було створено ці курси? Під час німецької окупації українські гімназії, жіноча і чоловіча, що існували до війни, не діяли. На клопотання Українського допомогового комітету відновити українську гімназію німці відмовили, мотивуючи тим, що українська гімназія є в Ярославі. Натомість дозволили організувати матуральні курси для тих, хто через війну не закінчив середню освіту, точніше, мали сім клясів гімназії або дев'ять клясів десятирічки. До такої категорії належав і я. Правду кажучи, цим вимогам не зовсім відповідав. Вдома, з відходом румунської влади, я перейшов у шостий кляс торговельної гімназії, а з приходом радянської влади вступив у дев'ятий кляс десятирічки. Не знаю точно, яким чином, але мене все-таки прийняли на матуральні курси. Може, тому, що я не зовсім був „своїм“, а походив з якоїсь там екзотичної Бесарабії. А може, й тому, що після бесіди зі мною професор Богдан Загайкевич, директор Допомогового комітету в Перемишлі, оцінив мене все-таки не як безнадійний матеріял для навчання. Навіть у такому молодому віці я вже був досить „начитаним“.

Матуральні курси проходили з жовтня 1943 до березня 1944 року в приміщенні колишньої гімназії для дівчат в Перемишлі на вулиці Татарській. Були задумані на дев'ять місяців, але з огляду на воєнні події скоротили до шести. Програма складалася за двома відділеннями – гуманітарним і математично-природничим. У кожному відділенні було по дві групи. Згідно з даними, які я бачив, записаних було приблизно 300 курсантів. Тут були учні не тільки з Перемишля, Галичини, а й з центральної України, Буковини. Був один бесарабець. Це я.

Програма була серйозна. Серед місцевих викладачів, тобто тих, хто до війни викладав у дівочій і чоловічій гімназіях, були В. Ляхович, І. Мандюк, І. Шпитковський, І. Околот, С. Олеарчик, катехит о. П. Голинський та ін. Окремі предмети читали викладачі з Радянської України, які опинились на Західній Україні внаслідок воєнних подій: професор Дніпропетровського університету Д. Петрів (математика), доцент Київського університету В. Петренко (фізика), доцент Харківського університету М. Заховаїв (природознавство). Керівником курсів був директор української гімназії в Луцьку професор Л. Білецький. Він викладав українську літературу. Отож це був сильний професорський колектив, як і сама програма, та високий рівень навчання.

Незважаючи на важкі обставини, в яких доводилося жити людям у той час взагалі, а учням зокрема, всі ми були свідомі, попри наш молодечий вік, що тут ідеться про наше майбутнє. Був і я свідомий цього. Розумів, що в мене серйозні прогалини. Латини, наприклад, я в румунській торговельній гімназії не вчив. Також, зрозуміло, не мав предмета „українська мова й література“. В українській мові я був самоуком. Граматики зовсім не знав. Не знаю її і зараз! Отож мені треба було багато наздоганяти. Тільки в німецькій мові я міг конкурувати з моїми товаришами. Коли наприкінці березня 1944 року розпочалися іспити, то, згідно з даними, які я бачив, з 246 курсантів, які складали іспит, 70 не справилися з ним. Серед успішних був і я, щоправда, не блискучий студент, але й не останній.

Саме створення цих матуральних курсів, та ще й у такий скрутний час, наводить на роздуми. Загальне пояснення може бути пов'язане зі становищем українців як недержавного народу. Недержавний народ, якщо він прагне державности, компенсує свій стан, творячи інституції та структури, неначе сурогати цієї державности. І де тільки з'являється якесь поселення чи громада на чужині, українці беруться за розбудову своїх громадських установ, церков, шкіл, допомогових комітетів і т. п. Так було з поселенцями в Канаді, США, Бразилії, з економічними еміґрантами. Вони хотіли зберегти свою ідентичність, протистояти асиміляції. І це їм вдавалося до певної міри.

Але ця теорія, як і кожна, не повністю охоплює явище. Адже то були дуже важкі часи, треба було якось вижити, дехто, може, вже на валізах сидів, бо думав, що не за горами той час, коли доведеться подаватися на Захід. А проте знайшлися люди, які взялися за цю благородну справу.

Правда, українці вже не ті, що були. Коли я буваю в Києві, чую нарікання, цілком слушні, на владу. Ну що ж, кажу, щоб змінити ситуацію, треба активно змагатися за кращий громадський, а то й політичний порядок. „Та ні, мені треба родину прогодувати“, – відповідає, як правило, мій співрозмовник. Отож „маємо, що маємо“, як казав Леонід Кравчук, перший Президент так званої незалежної України.

Та повернімось до курсів. Вони дали змогу майже трьомстам дівчатам і хлопцям завершити освіту, отримати те свідоцтво про зрілість, яке відкрило їм дорогу в майбутнє.

Побутові умови

Як уже було сказано, після гостювання у родині Дидухів мене влаштували в гуртожиток для хлопців-курсантів. Жили ми по кілька осіб у кімнаті. Жили ми в неопалених кімнатах гуртожитку, харчувалися в їдальні. Меню було одноманітне, з невеличкими варіянтами: від квасолі до вареників, капусти та борщу, але, наскільки пригадую, не наш чи наддніпрянський борщ, а галицький – юшка з буряків. Про якесь м'ясо не було й мови. Але я не можу сказати, що голодував. Можливо, в тому молодому віці я не надавав великого значення харчуванню. Справжній голод, який і до цього часу не можу забути, я пережив під час мого ув'язнення у Відні в 1944–1945 роках. Буденне харчування в гуртожитку я час від часу урізноманітнював повидлом, яке діставав від допомогового комітету завдяки проф. Б. Загайкевичеві. Я не просто любив солодке, а повидло зокрема. Воно ще й нагадувало мені цілий ритуал варіння повидла у величезному котлі в моєму рідному селі Зарожани. Ми, діти, до цього діла щоосені ретельно готувалися з мамою. Процес тривав цілу ніч. Треба було постійно мішати великою дерев'яною ложкою, щоб не підгоріло, а в цей час пекли на грані кукурудзу. І так до самого ранку.

У Перемишлі були комендантські години, заборонялося виходити на вулицю після певного часу. Зрештою, я не дуже вештався містом, не було мені особливої потреби виходити увечері, бо ж не було там якихось барів чи забав, організованих молоддю у приватних помешканнях чи громадських місцях. Нашим курсантам у той час було не до цього. Шкільні зайняття поза лекціями вимагали від кожного з нас дуже інтенсивної підготовчої роботи. Що ж до мене, то, перебуваючи в Перемишлі нелеґально, я мав поводитися обережно і не наражатися на якісь поліцейські контролі.

Що ж до мого товариського життя, то воно так само було майже ніяке. Мою ізоляцію й самотність можна пояснити щонайменше двома причинами. Перша – я був „чужим“. Багато учнів уже знали один одного чи то з дому, чи зі шкіл, до яких вони ходили.

А. Романюк в роки навчання у Перемишлі.

Найголовніша ж причина, одначе, є те, що я був сором'язливий, уникав великого товариства. Найкраще я себе почував у вузькому колі – удвох, утрьох. У клясі я завжди сидів на задній лавці, мало спілкувався з однокласниками. У гуртожитку жив дружно з сусідами. Незважаючи на мою сором'язливість, дівчатка мені в око впадали.

Вже на схилі життя, готуючи ці спогади, я довідався, що теж був предметом зацікавлення дівчат. Можливо, тому, що був стриманий, самотній, трохи загадковий, а до того ще й непоганий на вигляд хлопчина.

Ольга Мартиник (Мартин) в листі до мене правду каже, що часи були лихі, „нам не було до романів“, але і в найскладніших ситуаціях молодь зберігала свою життєрадісність, а дівчатка, зокрема, свою невинність і притаманну їм допитливість. Оля пише: „У принагідних розмовах на коридорі під час перерви ми, новачки, розпитували, хто звідки родом. Я пригадую, як при одній такій розмові один зі студентів сказав, що походить із Хотина. Він був на вигляд пристойний, чорнявий, смаглявий, здавався досить перспективним. Так мені запам'ятався, і ніколи навіть не снилося що за 57 років почую знову про нього “. Така ось іронія життя!

Славна поетеса Юля Трирiг (під псевдонімом Віра Ворскло, народжена 1926 р. в Киеві), теж наша мила й романтична курсистка з Перемишля, в одному з наших листувань також відкриває мені секрет – свої почування до мене, але й те, що вона не була єдина в цьому. Вона пише: „Дорогий чарівний Анатоль! – (це в 1997 році вже без тих молоденьких чарів!) – Ви були мрією Діді та інших. Не обходилося і без дівочих інтриг. Чи Ви знали, що я по секрету через одного товариша дістала вашу знімку“. Поетеса навіть скомпонувала на тридцять сторінок оду про наших товаришів, курсантів, в якій багато любовних моментів та „чарівного“ Анатоля з таким фіналом:

„Була це мить, можливо,
іскра щастя,
Що почала нову вже долю прясти,
Звільнивши серце від любовних мук.
Лишився в споминах
шляхетний Романюк“.

Можу хіба тільки додати: ох! Милі дівчатка, чому так довго ви чекали, щоб вже тільки в похилому віці відкрити ваші ніжні серця!

СПОРТ

Вістки з УСВТ „Чорноморська Січ“

У новому приміщенні

Завершується переселення УСВТ „Ч. Січ“ з Нюарку у Випані, до нового Українського культурного центру. В цій величній будові вже оселився ряд суспільно-громадських організацій – Пласт, СУМ, танцювальний ансамбль „Іскра“, Школа українознавства (160 учнів), Відбиванковий клюб Моріс Кавнті і УСВТ „Чорноморська Січ“. Так Український культурний центр вже став „українською твердинею“ в Ню-Джерзі. Тут наша молодь набуває знань, зміцнює духовні і фізичні якості, щоб в майбутньому стати повноцінними, свідомими свого українського походження громадянами Америки. Однією з організацій, що займаються цією важливою працею, є УСВТ „Чорноморська Січ“, яка в 2009 році відзначатиме своє 85-річчя. Протягом своєї історії цей „січовий“ осередок плідно працював на терені української громади з нашою молоддю в спортово-виховній ділянці, завдяки чому не тільки дожив до цього поважного віку, але і здобув осяги, за які одержав вітання президентів США Роналда Реґена, Била Клінтона і Джорджа Буша, ряду сенаторів, конґресменів та губернаторів. Досягненням „Чорноморської Січі“ зацікавилися також провідні спортові і політичні діячі незалежної України, які теж вітали цей „січовий“ осередок. Спортові історики і журналісти України назвали УСВТ „Ч. Січ“ українським спортовим феноменом в Америці.

Сучасні вишкільні програми

Згідно з новим календарем праці, вишкільні програми з юнацтвом відбуваються 5 вечорів на тиждень, 4 – в УКЦентрі і один в Байоні, з плавання. У вівторок і четвер – заняття для членів першої дружини копаного м'яча, в п'ятницю – для відбиванкарів (волейболістів), які відвідують понад 40 юначок і юнаків, в неділю, по полудні, для юнацтва з копаного м'яча – близько 40 учасників і учасниць. В суботу від 6:30 до 8:30 вечора в басейні УМСА, в Байоні, – плавання для юначок і юнаків. Тренування проводить професійна тренерка з України Марія Ноженко. Заняття з юнацтвом проводять власні вихованці, ліцензовані тренери і колишні провідні спортсмени „Ч. Січі“. З копаного м'яча – Андрій Панас, Гриць Сергіїв, Богдан Куцина, з відбиванки – Михайло Завадівський, Володимир Темницький, Олесь Гладкий, Адріян Стасюк та ще кілька асистентів.

Спортова школа „Ч. Січі“ в 2007 році

Після зимових місяців спортові кадри „Ч. Січі“ започаткують свої вишкільні програми на відкритих площах Випані і околиці. Окремі юнацькі дружини гратимуть з українськими і американськими суперниками.

Цьогорічний вишкіл в Спортовій школі відбудеться протягом двох тижнів, від 22 липня до 4 серпня. Спортова школа відбудеться на спортових базах оселі УНСоюзу Союзівки. Вишкільні програми проводитимуть провідні тренери „Ч. Січі“ з копаного м'яча (футболу), відбиванки (волейболу), плавання і тенісу. Спортова школа „Ч. Січі“ також приймає на вишкіл юнацтво з інших українських спортових осередків, які не мають своїх літніх спортових таборів і шкіл. Цим самим Спортова школа допомагає цим осередкам відмолоджувати свої спортові кадри.

Наприкінці липня юнацькі дружини „Ч. Січі“ візьмуть активну участь в чергових Українських спортових іграх молоді, які відбудуться на спортових базах оселі СУМ в Еленвілі, Н. Й.

Омелян Твардовський

Футбол

14 лютого, після зимової перерви, був відновлений сезон змагань за Чашу УЕФА. В рамках 1/16 фіналу було зіграно 10 змагань, ще шість були зіграні 15 лютого. Найцікавішою для українських вболівальників була гра „Шахтар“ (Україна) – „Нансі“ (Франція) в Донецьку – 1 : 1. Склад „Шахтаря“: Шуст, Срна, Чигринський, Кучер, Шевчук(з 65-ої хв. Гай), Тимощук, Фернандіньо, Матузалєм, Жадсон, Бєлік (з 73-ої хв.Воробей), Маріка. Ґолі забили Фортюн і Срна. Причому за 9 хвилин до закінчення поєдинку гірники програвали – 0:1. Усю гру підопічні Мірчі Луческу тиснули на ворота „Нансі“, влучали у поперечину, не використовували виходи сам на сам, але не забивали.

Вирішив підтримати своїх земляків у цій грі і прем'єр-міністр України Віктор Янукович, але його присутність не допомагала. Мірча Луческу, розпродавши двох форвардів, віддавши в оренду в інші клюби купу українців, таки знайшов місце в стартовому складі для шістьох вітчизняних гравців. До Шуста, Тимощука та центральних оборонців Чигиринського та Кучера додалися Шевчук та Бєлік. Проте героями в цій зустрічі українцям не вдалося стати, хоча шанси й були. Гра бразильців донецького „Шахтаря“ заслуговує на окрему оцінку.

Після гри з „Нансі“ склалося враження, що Жадсон та Фернандіньо лише зранку повернулися з карнавалу в Ріо-де-Жанейро і не завжди розуміли, що вони роблять на цьому полі в холодному Донецьку.

Врятував команду і приніс точки хорват Срна, який ударом у верхній кут воріт з 15 метрів відновив рівновагу.

Півзахисник команди футбольного клюбу „Шахтар" (Донецьк) Даріо Срна, який забив ґоль під час гри 1/16 Чаші УЕФА з „Нансі" (Франція) 14 лютого. Фото УНІАН

Чемпіони України готуються до жеребкування відбіркового турніру до ЧЕ 2009 року серед молодіжних команд, фінальна частина якого пройде у Швеції. Збірна України потрапила до групи 2 разом з командами Чехії, Туреччини, Вірменії та Ліхтенштайну. Найкращі 14 команд за підсумками групової стадії змагань, тобто 10 переможців груп та 4 найкращих команд, які посядуть другі місця в кваліфікаційних групах, потраплять до вирішального кола (до плей-оф). Сім переможців вирішальних змагань (плей-оф) братимуть участь у фінальному змаганні чемпіонату.

Відбіркові ігри відбудуться з 2 червня 2007 року до 10 вересня 2008 року.

ПОДОРОЖІ

Давні храми Волині

Святиня над Горинню

За три кілометри на південь від Острога, на лівому березі Горині, розташоване село Розваж, яке отримало свою назву від слова „розважатися", а свою першу документальну згадку закарбувало 1577 роком. Розташувалося село в чарівній місцевості – безкраї луги, з барвограями квітів, предковічні ліси, пагорби, з-під яких витікало багато джерел з цілющою водою – все це приваблювало сюди мешканців Острога на розваги.

Між селом Розваж і Острогом є село Монастирок (Путяти), назва якого промовляє до нас голосом давньої, безіменної святині, в якій молились, щоб не впасти в спокусу, безіменні іноки.

Видатний історик Михайло Грушевський, перелічуючи в своїй праці монастирі Волині XVI ст., називає і „монастир в Розважи під Острогом". Отож вже на той час свята обитель над Горинню була широко знана і належала до важливих святинь того реґіону Волині.

Безіменна обитель знаходилась на терновому схилі над річкою Горинь і, судячи з збережених насипних земляних валів, була своєрідним монастиремфортецею. Високі земляні вали з дубовими частоколами на них, за якими був монастирський храм, келії, господарські будівлі та резиденція волинських владик, добре захищали святиню від будь-якого нашестя. Обитель мала мережу підземних ходів, найімовірніше, з виходами до річки Горинь. На випадок захоплення монастиря якась частина ченців могла непомітно зникнути з святині і врятувати собі життя та найцінніше майно обителі.

Найімовірнішими фундаторами святині у Розважі були князі Острозькі, яким в XVI ст. належала ця оселя.

Господарським заняттям ченців обителі над Горинню було, судячи з навколишніх чорноземних родючих грунтів, городництво, садівництво, бджільництво. Річка Горинь до столу ченців давала рибу, а навколишні ліси – гриби, ягоди.

Князі Острозькі для підтримки святої обителі записали на довічне користування села Розваж та Монастирок (Путяти) з селянами, які були на послуху в неї. Але монастир під час набігу татар було знищено, або ж, з переходом князів Острозьких на римокатолицизм польського зразка, ця православна святиня позбулась матеріяльної та моральної підтримки і занепала. Недільного весняного ранку нічні поїзди привезли мене до залізничного двірця в Острогу, а від нього недалеку дорогу до села Розваж я заповнив роздумами про минуле чарівного Пригориння. Село розтягнулось довгою вулицею між пагорбами та лугами Горині. Найперше поспішаю до храму свв. Кузьми і Дем'яна, який підноситься в центрі села на колишньому прадавньому городищі.

Храм будували греко-католики. Скульптура Спасителя поприи масове нищення московською церквою скульптурних зображень святих уціліла і нині прикрашає святиню. Службу Божу в так званій „слов'янській" мові служить о. Василь – вихованець московської Церкви, родом з недалекого загоринського села Вельбивно. Співає хор жінок старшого віку. Вперше, навіть у московській церкві, зауважую відсутність в хорі чоловіків, як, власне, і в самому храмі.

Немощеною вузькою вуличкою прямую стежкою до Монастирка. В центрі його – самітня залишена садиба.

Того ж дня судилось мені зустрітись з вчителькою-пенсіонеркою Марією та її чоловіком Дмитром Стьопою, які доповнили мої наукові пошуки і знахідки в їх рідному селі і Монастирку новими надбаннями з минулого і сьогодення цієї багатостраждальної землі.

Милуюсь неповторними краєвидами і радію, що мав щастя побувати в цьому багатому на історичні й природні пам'ятки краї, оглянути все те, що лишилось від безіменної святині над Горинню.

Монастирська гора в Збаражі

Не всі святині зберегла кривава історія, проте святість місць, де стояли вони, зберігають документальні, історичні джерела, пам'ять народна. Саме до таких святих місць відносить народ Монастирську гору в Старому Збаражі, яка має ще й назву Вселенська, Весела. Її висота сягає 700 метрів. З півдня гору оточує річка Гнезна. Гора з'єднується на північному сході з своєю посестрою – Бабиною горою, яка знову лучиться з іншими пагорбами. Напроти Бабиної гори, по лівому березі Гнезни, височіє Замкова гора, далі – гора Чернеча, на якій і нині стоїть храм Преображення Господнього (1600 р.), а до того був печерський св. Онуфрія монастир. Монастирська гора бере свою святість від предавнього монастиря, якого заснували тут ченці-колііоти.

Сама гора – це справжнє диво природи – покрита в давнину лісом, була саме тим місцем, де можна було вершити чернечі подвиги. Сліди монастиря ще й дотепер можна бачити в селах Верняки, Старому Збаражі, де з каміння від святині викладали невисокі загати, щоб під час дощів не спливала до Гнезни родюча земля. Ще на початку минулого століття південна сторона гори була покрита розкиданим камінням з руїн велетенської давньої будівлі.

Південне підніжжя Монастирської гори річкою Гнезною відокремлене від села Чернихівці. За однією з гіпотез первісні поховання на цвинтаріпантеоні села належали ченцям, які скінчили свої земні дороги в святій обителі на Монастирській горі. Ченці самі будували обитель, добуваючи на місці дикий камінь, також вони засівали землю, вирощували хліб, сад, плекали бджіл. Від тих чисельних монастирських пасік та меду з них гори отримали назву „Медобори".

Монастирська гора на заході різко обривається п'ятиметровою рівною стіною, а за нею – безконечна рівнина, на якій і дотепер вирощують селяни Старого

Церква свв. Кузьми і Дем'яна (1782 р.) в селі Розваж.

Збаража пшениці, жита, кукурудзу. Не має сумніву, що ці поля вперше почали обробляти ченці-колііоти.

На свято Покрови Богородиці, ще задовго до сходу сонця, вирушив я з Луцька до Збаража. Автобус довозить мене до Чернихівців, а там вже чекає на мене мій улюблений учень і найперший помічник Роман Клос.

Ми вирушаємо понад Гнезною до Чернихівців, щоб тут, на найвищому пагорбі села, де стоїть прадавній храм св. Трійці з цвинтарем-пантеоном, знову доторкнутись душею до цього святого і прекрасного місця. Вкотре з Романом оглядаємо церкву і дзвіницю, вибудувані у волинському оборонному архітектурному стилі місцевими зодчими, бо ж святиня і дзвіниця були першою оборонною спорудою перед Гнезною, за якою розтягався по горах Медобори захисний ланцюг з фортечних мурів і веж. Село Верняки розкинулись понад Гнізною в південному підніжжі Монастирської гори, яка нині вже має і ще одну назву – „Весела", бо в 20–30-их роках минулого століття молодь на Великодні свята співала там веснянки та гагілки. В центрі села насипана символічна могила місцевим патріотам, що впали від ворожої кулі, захищаючи рідну землю.

Сімдесятивосьмирічний Михайло Машлянка пояснює, що така могила була насипана 1941 року, одначе її „червоні" зруйнували.

Піднімаємось на вершину гори. З неї на десятки кілометрів оглядаємо довкілля. Неповторно чарівні краєвиди рідної землі розстелились навкруги.

Осінь вже помалювала в барвисті кольори і відтінки листя дерев, а на пооранних полях панує осінній сум і відчуття приходу дощів та холодів.– „Коли рвуть камінь на цій історичній горі, – говорить Роман, – тремтить від вибухів не тільки наша хата, а й моя душа...". Так, відому пам'ятку природи та історії перетворено на каменоломню, в якій гине неповторно чарівне наше минуле.

Володимир Рожко

НОВІ ВИДАННЯ

Вінок пам'яті діячам Перемищини

У кінці 2006 року появилася у львівському видавництві „Сполом" 534-сторінкова „Пропам'ятна книга українських діячів Перемищини XIX-XX століть" Ярослава Стеха, відомого літератора та громадського діяча з Торонта в Канаді.

Книжку присвячено 60-річчю Акції „Вісла", метою котрої була примусове вивизення українців з їхніх прабатьківських земель Закерзоння і позбавлення їх права на рухоме та нерухоме майно. Для здійснення цього антукраїнського злочину використано 20,000 вояків регулярної польської армії.

„Пам'ятати про цих людей і про край, який був і є органічною частиною України – наш святий обов'язок", – пише у своїй рецензії на згадану книжку в київській газеті „Нація і держава" від 12 вересня 2006 року Іван Андрусяк. Серед тих, які свято виконують цей обов'язок, – Я. Стех, уродженець Перемищини. У висліді його багаторічної праці народилася не просто книжка, а справжня енциклопедія про українських діячів Перемищини. У своїй книзі Я. Стех сплів вінок пам'яті людям, які своєю відданою працею та своїм життям для рідного краю переконливо доводили, що

Перемищина була і є невідємною частиною України. У книзі вміщено нариси про понад три сотні українських діячів - священиків, літераторів, підприємців, науковців, вояків УПА, культурних діячів.

Книжка коштує 25 долярів, включно з поштовою пересилкою, можна її придбати, звертаючись до автора за адресою: Mr. Jaroslav Stech, 80 Coe Hill Dr., Apt. 414, Toronto, ON M6S 3C9 Canada.

Світлої пам'яті друг Орест Федун-Ікар

У змаганні більшовизму і фашизму за світове панування українці були приречені на поневолення одним або другим окупантом. Українська нація зуміла піднятися зі зброєю в руках й організувати унікальне у світовій історії явище, армію без держави – Українську Повстанську Армію. Протягом довгих років вона вела нерівну боротьбу з двома окупантами.

Пригадується день 22 червня 1941 року, коли німці напали на Совєтський Союз. Прийшов Акт Відновлення Української Держави 30 червня 1941 року. Німці встигли наладнати адміністрацію в Галичині. Дозволили відкрити 10 гімназій, одна з них була в Дрогобичі. Св. п. Орест Федун ходив до цієї гімназії, бо був учнем ще за польської окупації і за більшовицької, між 1939-им і 1941 роком.

В тому часі я мав нагоду запізнати Ореста. У бурсі, де ми жили, Орест мав багато приятелів і одним з них був Данило Касперський. Вони все дискутували на поважні політичні теми, а хто зближався до них, то переходили на жарти, бо Орест володів почуттям гумору. Серед учнів гімназії, зокрема восьмої кляси, панував патріотичний дух, ми швидко доросліли, ставали членами української спільноти в лавах юнацтва ОУН.

Після матури Орест Федун поїхав на студії до Львова, водночас активно працюючи в Організації Українських Націоналістів. Дуже скоро він уже був Надрайоновим провідником Дрогобиччини і мав псевдо „Ікар".

Орест Федун народився 22 лютого 1922 року в селі Більче на Львівщині, де батько Іван Федун був директором школи, а мати Синодія була учителькою цієї школи. Відтак Федуни переїхали до села Ластівок на Дрогобиччині, а опісля до Нового Кропивника.

Відколи саме Орест став членом ОУН, ми не знаємо, бо життя підпільників було втаємниче навіть перед найближчими приятелями. В 1944 році Орест Федун був учасником старшинської школи УПА в Карпатах. Того ж 1944 року батьки з молодшим братом Ярославом виїхали, опинилися в західній зоні Німеччини, під американцями. Батьки до своєї смерти нічого не знали про Ореста. Братові Ярославові Федунові вдалося завдяки одному односельчанові з Ластівок і генерал-майорові В. Реґульському, ректорові Інституту МБС у Львові, знайти місце криївки в селі Уличному на Дрогобиччині, де згинув Орест Федун-Ікар, Надрайоновий провідник Дрогобиччини, і десять членів його Проводу. Це було 30 жовтня 1946 року. Так у „Високому Замку" з 28 вересня 2006 року пише Роман Пастух: „Підлий провокатор вказав ворогові місце бункера. Енкаведисти наказали повстанцям здатися. Ті запропонували перемовини, щоб виграти час для знищення всіх документів, друкарських машинок та радіоприймача. Тоді герої під спів гимну „Ще не вмерла Україна" попрощались і загинули. Запала тиша. Карателі боялися прийти ближче і закидали бункер гранатами. Між тими, хто загинув, був Надрайоновий провідник Дрогобиччини Орест-Ікар. Це власне св. п. Орест Федун. Скинувши тіла полеглих на фіру, енкаведисти привезли їх в Уличне і поклали під вікнами школи для впізнання. Вчительки Катерина Кульчицька-Совяк і Марія Бодревич, селяни, їхні діти добре знали більшість полеглих, та не видали нікого з них, аби не постраждали їхні родини. Після цього повезли тіла до Дрогобича, зфотографували і описали, а 1 листопада 1946 року таємно закопали у спільній могилі у протилежному від центрального входу крайньому лівому куті старого цвинтаря на вулиці Трускавецькій. Могилу навмисно засипали сміттям, сторожеві цвинтаря суворо заборонили давати будь-яку інформацію про неї".

Завдяки Миколі Савчинові з Ульоча та Катерині Кульчицькій-Совяк з Дрогобича в 1991 році про неї дізнався загал. Упродовж наступних років учителька з Уличного Дарія Грабчак зібрала докладнішу інформацію про цю героїчну сторінку з літопису боротьби ОУН-УПА, і нині земляки знають її у подробицях.

Старанням міського голови Дрогобича Миколи Гука і його заступників, десятків інших небайдужих дрогобичан, студентів педуніверситету, лише за два тижні цвинтар було очищено від сміття, а на могилі повстанців споруджено високий, з рожевого граніту, пам'ятний козацький хрест. Внизу на чорній мармуровій плиті викарбовано прізвища полеглих героїв. Депутат Облоб'єднання „Свобода" Володимир Говірко зі Стебника здобув кошти для монумента.

У свято Різдва Пречистої Богородиці і День міста 21 вересня 2006 року сюди прийшли священики, всі перші особи міста, члени станиці Братства ОУН-УПА, пластуни, десятки шанувальників подвигу месників. Після освячення хреста промовляли Микола Гук, Ярослав Радевич-Винницький, колишній член ОУН і вояк УПА Ярослав Шевчук, станичний Яворський, донька І. Матківського Мирослава Федун, син В. Винницького Богдан Винницький, Дарія Грабчак. Із цього вшанування пам'яті борців ОУН-УПА бачимо, як українська громада пам'ятає своїх героїв. Тим тяжче знайти відповідь на запитання: чому Українська держава досі не визнала членів ОУН–УПА на офіційному рівні?

Лев Футала

Пам'яті Максима Скорупського

(15 серпня 1915 р. – 30 грудня 1981 р.)

Серед героїчних постатей виринає, як живе втілення ідеалів нашої доби, Максим Скорупський – леґендарний „Макс". Його серце перестало битися 25 років тому. Життєвий шлях М. Скорупського незвичайний, сповнений випробувань у боротьбі із зброєю в руках в обороні свого народу.

Народився М. Скорупський в селі Антонівці на Волині. Освіту агронома-лісника здобув у Крем'янецькому ліцеї, до 1939 р. працював за фахом. У міжвоєнному періоді був діяльним членом ОУН, виховником молоді. З початком війни здобув військовий вишкіл, що дало йому змогу в часи Опору 1940-их років боротися проти обох окупантів – німецьких нацистів і більшовиків – в рядах Січовиків УПА Тараса Бульби-Боровця та окремих відділів та окремих відділів Опору всенародної УПА. Хоробрий і дуже точний у своїх завданнях і вимогах, старшина Макс став, завдяки швидкості і чіткості дій, леґендарним вершником на білому коні; він з'являвся миттєво і вносив лад навіть у дуже складних зударах з ворогом, що переважав силою. Завзяття і винахідливість надавали його постаті лицарського шарму. Його слухали, про що свідчать і його противники, хоч не вороги – як Лев Шанковський у своїх спогадах.

Та нерівні були сили. Ворог переміг. Антонівка, епіцентр Опору у тих боях на Волині, була приречена на знищення. Енкаведистську зграю в 1948 р. очолював Сірий. Говорив українською мовою. Замешкав якийсь час у селі і вивідав, хто підтримував українських партизан. Тоді почалася розправа: декого розстріляли, декого втопили, а решту вислали в Сибір. Село спалили і посадили ліс. Сьогодні в тому лісі будують розкішні вілли ті, що займають високі пости в Україні. Землю, зрошену кров'ю патріотів, топчуть своїми чобітьми чиновники т. зв. українського уряду.

Майор-курінний М. Скоруп-ський мусів податися на Захід. Уже за межами боїв і пролитої ворожої і рідної крови треба було продовжувати життя, з глибокою вірою в неминучу перемогу правди. Був активний у громадському і церковному житті. Ніколи не впадав у відчай.

Одружився з вродливою волинянкою Бронею (Брониславою) Мозолевською-Маківською, яка ділила з ним усі його думи, болі і сподівання. Мали вони двоє гарних дітей – Петруся і Наталю, що були їх радістю і турботою водночас.

Так, не були безбатченками борці-вояки Волині. Вони зродилися невдовзі після Визвольної війни 1917–1921 рр. Не застигла була ще кров 359 героїв Базару, що в 1921 р. загинули з піснею гимну на устах – „Ще не вмерла Україна".

М. Скорупський і його когорта продовжували їх шлях до великої мети. Гасло Макса було: „Ми повинні полягати лише на власні сили".

Відразу після закінчення війни М. Скорупський опрацював свої документальні спогади під назвою „У наступах і відступах" і видав їх вже в США в 1963 році, що закріпило переборене і пережите в житті.

Д-р Наталія Іщук-Пазуняк

Слово прощання з найкращим приятелем в кіно

Ярослав Кулинич, Іван Процик і Кардинал Йосип Сліпий в Римі, 1969 р.

Мій найкращий приятель у кінематоґрафії – Іван Процик (Тадзьо) помер 20 серпня 2006 року у Німеччині. Батько його був священиком у Грималові (Тернопільщина).

Це було у 1947 році, коли я був приписаний до Вищої економічної школи у Мюнхені. Ми жили у гуртожитку. Часто нас відвідував Іван Процик. Він розповідав, що працює в німецькій кіностудії. Він і мене запросив до кіностудії і познайомив з її директором. Директор запитав, чи я обізнаний з кіноматографією. Я казав: „Коли я ще вчився в гімназії, то власник фотографічної майстерні Ярослав Старух показав мені, як робити знімки. А в 1944 році, коли німецька армія стояла в Підгайцях, в нашому домі розмістилася кіностудія. Вони готували кіноновини з фронту. Я непогано володів німецькою мовою, і вони показували мені, як оперують фільмовими камерами". Директор прийняв мене до праці. Тадзьо був у праці зі мною і допомагав мені своїми порадами.

У 1948-1949 роках почалася масова еміґрація до Америки, Канади та Австралії. Я поїхав до Австралії. Плив 39 днів океаном і в цей час проявляв фільми для моряків з корабля. За це діставав багато овочів, які давав людям. У Сіднеї бюро з працевлаштування призначило мені будувати залізничні шляхи. А в 1961 році ми приїхали до Америки. Я привіз з собою два фільми – „Українське життя в Австралії" і „Українська експедиція серед диких племен Австралії". Тут я знову зустрів Тадзя, який мав в Америці рідного брата Володимира Процика. Тоді ми почали спільно фільмувати.

Коли після 18-літнього заслання приїхав до Риму Митрополит Йосип Сліпий (це було в 1963 році), то балетмайстер Василь Авраменко узяв мене до Риму знімати фільм. У Римі я дістав дозвіл перебувати в соборі св. Петра, але Авраменкові відмовили. Я запропонував Авраменкові причепити медалі, узяти торбу і йти попереду. То його пустили до собору св. Петра, бо думали, що він є учасником собору. Тим часом приїхав Тадзьо, з яким ми поїхали до Мюнхену. Тадзьо довідався, що відбувається з'їзд трьох галузей українських націоналістів – бандерівців, мельниківців і двійкарів. Нас пустили на з'їзд. Ми дістали дозвіл на фільмування і фотографування.

Багато учасників з'їзду чіплялися до нас, чому ми не є членами їхніх організацій. Ми відповідали, що творимо живу історію, і наша партія – Україна.

У 1967 році відбувся в Ню-Йорку перший Світовий конґрес українців, де ми з Тадзьом накрутили фільм „Встане Україна!".

Я завжди радився з Тадзьом, що маю робити. У 1971 році я одержав запрошення від однієї американської кіностудії зробити фільм про музей „Ермітаж" в Ленінграді. Тадзьо сказав – їхати. А я дуже хотів поїхати в Україну. У Львові за мною дуже слідкувало КҐБ, був я й на допитах. Найбільше вони хотіли дістати фільм про Конґрес українців. У Києві допити продовжувались. Мені показали знімки з мене і Тадзя у всіх місцях, де я бував. Також рецензії з газет про мене і мої фільми.

В 1968 році ми з Тадзьом фільмували в Торонто перебування кардинала Йосипа Сліпого. Увечорі, в палаті Єпископа Ізидора Борецького, ми показали фільм з похорону генерала Мирона Тарнавського, котрий помер у 1938 році у Львові. Похорон очолив вже хворий Митрополит Шептицький. У 1968 році Йосип Сліпий охрестив мого сина Любомира. Тоді ми з Тадзьом об'їжджали церкви і монастирі. Разом були у Бафало, Рочестері, Сиракюзах, Коговзі, на пластовій оселі „Вовча тропа", Союзівці, оселі СУМ, Гантері, Ню-Йорку, Стемфорді.

Коли ми були разом, то Патріярх кликав мене „Крутій число один", а Тадзя – „Крутій число два". Патріярх запитав: „Чи ви приїдете на освячення Святої Софії?" Ми відповіли: „Ви на нас кричите, коли ми вживаємо світла". Він сказав: „Я більше не буду кричати". І ми приїхали на освячення Святої Софії. Я – з Америки, Тадзьо – з Німеччини. Вклонилися і привіталися. Патріярх сказав: „Ви, крутії, що хочете від мене?"!" Ми сказали, що приїхали накручувати фільм про Святу Софію, але грошей немає. Тоді підніс Патріярх поли і показав свої ноги – всі у ранах – і каже: „Не маю ні цента!" Ми попрощалися і вийшли на площу. Тоді Тадзьо каже: „Освячення Святої Софії буде в історії тільки раз і ніколи вже не повториться. І краще нам це зробити". Ми вирішили накрутити фільм. У їдальні університету єпископи обідали. Звернулися ми до сестер, але вони нагнали нас. Йдемо і бачимо Блаженнішого. Кажемо: „Нам не дають їсти". Тут він побачив о. Івана Гриньоха і сказав: „Скажіть сестрам, щоб дали крутіям їсти!" Ми пішли до сестер і добре попоїли.

У листопаді 1990 року, коли було проголошено Митрополита Мстислава Патріярхом всієї України-Руси, ми з Тадзьом приїхали до нього. Він каже: „Я вирішив дати вам два місця в Бавнд-Бруку, щоб вас там поховали". Я кажу: „Ви маєте сімдесят п'ять років, я маю – сорок, Тадзьо трохи більше. І ви хочете нас ховати?!" Але все одно я дістав місця, які коштували на той час 150 долярів, а тепер вже три тисячі!

Іван Процик (Тадзьо) прожив славне працьовите життя. Він ніколи не був одружений, завжди зберігав вірість Україні і кіноматографові. Його відхід у засвіти – велика втрата для мене.

Вічна йому пам'ять!

Ярослав Кулинич

Пам'яті дорогого товариша

Зі сумом в серці повідомляємо, що 23 грудня 2006 року відійшов у вічність наш друг і колеґа адвокат д-р Святослав Кибалюк.

Покійний Святослав народився 15 травня 1928 року в місті Дубно на Волині. Походить він зі старого українського роду. Батько Святослава, Неофіт Кибалюк, був професором з релігійного права та дуже активним громадським, церковним і політичним діячем. Під час визвольних змагань Головний Отаман Симон Петлюра призначив його державним інспектором Старшинської юнацької школи в Житомирі. На Волині він організував осередки „Просвіти", був кандидатом до польського сойму, за національно просвітянську працю був арештований, позбавлений права жити на українських землях. Родина мусіла переїхати до Польщі і оселилася в місті Люблині. Мама Святослава Марія Федорівна, з дому Єпішових, з заможного роду, помагала своєму чоловікові в його праці фінансовими засобами, підтримувала національний рух і розвиток УАПЦеркви.

В 1941 році, з початком Другої світової війни, родина Кибалюків опиняється в Німеччині, в місті Авгсбурґ. Святослав, закінчивши середню школу, вступає на факультет права в Гайдельберґському університеті, закінчує студії і отримує свій перший докторат. В 1948 році в Німеччині помирає батько покійного. Святослав з мамою переїжджають до Чикаґо в США. Тут Святослав, з допомогою мами, продовжує свої студії і здобуває ще два докторати з різних ділянок права від університетів Чикаґо і Висконсин. Озброєний трьома докторатами, наш Святослав почав свою професійну кар'єру, спершу в приватній практиці, а згодом в компанії „Алстейт" і як правник зробив дуже успішну кар'єру.

Святослав завжди був добрим і уважним сином, і коли його мама серйозно захворіла, Славко дочасно пішов на пенсію, бо „ніхто не догляне мами так, як я". В 1992 році упокоїлась мама.

Славко не був жонатий. В житті, поза працею, він обожнював музику, сам вибраними електронічними компонентами збудував колосальну музичну систему, що створювала музичний ефект концертової залі, зібрав велику бібліотеку музичних творів і цікавився всякою електронікою – від радіоапаратури до модерного комп'ютера. Покійний любив товариство та особливо очікував часу його річної поїздки на Союзівку, щоб відпочити і побачитись з друзями.

Останні роки Славко обмежує своє життя до вузького кола знайомих, рідше показується в церкві і громаді. Його стан здоров'я послідовно погіршувався. Останні місяці свого життя провів у лікарні, реабілітаційному заведенні та вкінці – в домі опіки для тяжко хворих, звідки уже додому ніколи не повернувся. Перед смертю наш друг Святослав висповідався, запричастився і помолився, залишаючи цей світ зі скріпленою вірою в Бога, а що придбав на цьому світі, залишив на користь ідей і стремлінь його покійних батьків.

Похоронні відправи в Чикаґо очолив Архиєпископ Всеволод, Предстоятель Катедрального собору Святого князя Володимира, а в Центрі УПЦеркви в США – голова Консисторії Архиєпископ Антоній. Покійний друг Святослав разом з покійними його батьками спочиває в мовзолеї УПЦеркви в США в Бавнд-Бруці.

Царство йому небесне!

Їх Високопреосвященствам Владикам і Всечесним Сослужителям складаю велику подяку за молитви і турботи. Дякую усім, що брали участь в похоронних моліннях, зокрема велике спасибі близьким сусідам і друзям за їх особливу увагу до покійного в критичні останні місяці його життя.

Інж. Святослав Личик

Пам'яті непересічного українця

З газети „Свобода" за 17 листопада 2006 року я з сумом дізнався про те, що 3 листопада помер мій добрий знайомий Іван Самійленко – визначний громадський і політичний діяч.

Через газету передаю від себе і моєї дружини Олі наші глибокі і щирі співчуття родині Івана Матвійовича (саме так, згідно з нашою традицією, ми його називали).

Коли я працював у Ню-Йорку заступником Постійного представника України при Організації Об'єднаних Націй, а потім Генеральним консулом України, я часто зустрічався з цією неординарною людиною, на життєву долю якої випало чимало нелегких випробувань.

Наші дружні зв'язки були продовжені і в роки моєї праці Послом України в Бразилії. За кілька днів до завершення моєї дипломатичної місії в цій країні, 24 липня 2006 року, я зателефонував до Івана Матвійовича, щоб попрощатися. На жаль, я довідався, що незадовго до того дня, 18 червня, померла його дружина Діна Василівна, і ця втрата була для нього надто тяжкою. Під час нашої розмови Іван Матвійович сказав, що скоро прийде і його година… „Юрію Вадимовичу,- з гіркотою в голосі попросив він мене, передайте в Києві, що Іван Самійленко багато років і за океаном працював заради України, але ніхто за це доброго слова мені не висловив". Певною мірою я виконав це зрозуміле і справедливе прохання Івана Матвійовича. Хотів би, щоб про це знали і читачі „Свободи". В моїй пам'яті Іван Самійленко залишиться таким, яким я його знав. Ми поважали один одного, досить відверто обмінювалися думками щодо розвитку подій в Україні та її майбутнього, незважаючи на те, що часом наші думки і бачення не збігалися… Попри це, Іван Матвійович не втрачав віри, що кращі часи для незалежної України, без якої він не уявляв собі свого життя, ще попереду…

Іван Самійленко прожив довге життя, до останнього свого подиху вболівав за Україну… Він заслуговує на те, щоб про нього сказали добре слово і пом'янули його „не злим, тихим словом…"

Юрій Богаєвський,
Надзвичайний і Повноважний
Посол України
м.Київ, 25 січня 2007 року

Помер Орест Щудлюк

15 грудня 2006 р. бостонська громада втратила одного зі своїх найактивніших суспільних та політичних діячів – маґістра Ореста Щудлюка. Народився він в травні 1931 р. в м. Бродах на Львівщині. Почавши гімназійне навчання у Львові, закінчив його в м. Реґенсбурзі, в Німеччині, в 1944 р. По прибутті до Бостону в 1952 р. відразу включився в громадське життя, зокрема почав викладати в недільній школі св. Юра. Невдовзі був покликаний до військової служби, яку відбував у Fort Bragg. Після служби у війську навчався в Бостонському університеті, закінчивши його з дипломом економіста. В 1962 р. одружився з п. Славією, з дому Чорній. Від них є двоє дітей: донька Роксоляна, одружена з Романом Андрахом, син Марко, невістка Алла та шестеро внуків.

Вклад мґр. Ореста Щудлюка в організоване суспільне життя бостонської громади був дуже вагомий. Він відновив діяльність Відділу Українського Конгресового Комітету, головою якого був в 1961-63 рр. та в 1981-94 рр. Був також членом Крайової Ради УККА, а від 1961 по 1995 рр. – офіційним представником Бостонського Відділу УККА в усіх зовнішніх, урядових зв'язках з губернатором, посадником міста, іншими національними групами. О. Щудлюк ініціював та перепроваджував „Українські дні", річниці Незалежности та політичні демонстрації. Разом з дружиною Славією організовував „Тижні поневолених націй". Він був тією рушійною силою, що створювала добрі взаємини як з американськими урядовими установами, так і з представниками інших націй, висуваючи ім'я України на широкий публічний форум, що було вагомим внеском у пізнання України у світі в ті тяжкі для нашого народу часи.

Серед громади Орест Щудлюк був надзвичайно шанований за свою щирість, ввічливість та щедрість. Духовні цінності та любов до України були його провідними ідеалами.

Панахиду в неділю, 17 грудня, відправили о. декан Ярослав Налисник – парох Української католицької церкви Христа Царя, та о. протоієрей Роман Тарнавський – настоятель Української православної церкви св. Андрія Первозваного. Покійного прощали – о. Ярослав, о. Роман, Українсько-Американські ветерани, голова Бостонського відділу УККА Зеновій Проць. Мґр. Орест Щудлюк був похований з військовими почестями та з врученням вдові п. Славії американського прапора.

Вічна йому пам'ять!

Ігор Коцур

Св. п. Павло Вишницький

Св. п. Павло Вишницький

І знову смерть вирвала з нашої родини і громади доброго мужа і брата, люблячого батька і дідуся, нашого незабутнього приятеля і свата св. п. Павла Вишницького. Помер він 27 грудня 2006 року після тяжкої недуги, на 81-му році життя, сповненого любов'ю і працею для родини і громади.

Народився він 26 червня 1925 р. в місті Станиславові (тепер Івано-Франківськ) в Україні, у патріотичній родині Осипа і Апольонії (з німців) Вишницьких, які провадили пекарню і крамничку та виховали троє дітей – сина Павла, дочок Мирославу й Ірену. Мирослава вийшла заміж за д-ра Богдана Бурачинського та має двох синів: Бориса – спеціяліста з бухгальтерії, та Андрія – лікаря-кардіолога. Ірена була заміжня за інж. Богданом Радловським, з яким мала одного сина Олександра. На жаль, вона померла передчасно в 1991 році.

На весні 1944 року молодий Павло Вишницький закінчив свою гімназійну освіту матурою та разом з усією клясою вступив до Української Дивізії „Галичина". До війська його не прийняли, бо мав ушкоджену ще в дитинстві ногу.

При кінці Другої світової війни та з наближенням більшовиків був евакуйований з родиною на Захід, по війні опинився в Німеччині, у таборі Ді-Пі, почав свої ветеринарні студії в університеті в Мюнхені.

В 1950 році еміґрував до Америки, осів у Чикаґо, де працював в індустріяльній ляборатoрії компанія „ALSIP" аж до своєї емеритури. Тут, в Чикаґо, в 1957 р. він одружився з українкою Емілією Фільц, з якою виховав двох синів, Андрія і Марка, та дочекався четверо гарних і мудрих внуків, яких дуже любив і ними гордився. Андрій закінчив дентистику, одружився з адвокаткою Орляною Вітковською, з якою має дочку Сяню – студентку коледжу, та сина Лукасика – учня середньої школи. Обоє вони провадять приватну дентистичну практику в Гавторн Вудс біля Чикаґо.

Марко закінчив коледж, одружився з Тері Бок (Terry Bok) та провадить приватне будівниче підприємство (real estate)в Чикаґо. Вони мають двоє дуже гарних дітей, Христинку і Павлусика.

Я особисто пам'ятаю покійного Павла ще з гімназійних літ, він був цікавий учень і любив тих самих професорів, що і я – проф. Петра Ростинського та проф. Юліяна Чайківського, що захоплював учнів українською літературою.

Десь у 1939 році ми разом відбули незабутню прощу до Гошева, яку провадив „татко", отець Володимир Микитюк. Потім ми стрінулися і відновили наше знайомство вже у Чикаґо, а в 1992 році, коли я одружився з вдовою Орисею Вітковською, ми стали сватами.

Павло і Міля були щедро жертвенні на церковні і громадські цілі, а особливо на Пласт, до якого належали їхні внуки.

Останніми роками наш Павло хворів та спокійно помер в колі своїх дітей і внуків 27 грудня 2006 року. Родина і приятелі справили йому достойний похорон, на який приїхав з Ню-Джерзі сестрінок Борис Бурачинський.

Вечором 29 грудня три отці з собору свв. Володимира і Ольги – о. Архимандрит Іван Кротець, о. Микола Бурядник та о. Ігор Кошик відправили у похоронному заведенні Музики поминальну Панахиду. Після Панахиди мав прощальне слово гімназійний товариш покійного д-р Павло Пундій, а від Пласту – Іванна Горчинська, яка згадала про щедру допомогу св. п. Павла Вишницького для Пласту. При кінці попрощала по-англійськи люблячого дідуся від внуків найстарша внучка Сяня Вишницька.

30 грудня похоронні відправи в церкві і на цвинтарі провів о. Микола Бурядник, при численній участі родини і приятелів, а після тіло покійного спочило у мавзолеї св. о. Миколая в Чикаґо. Після похорону відбулася поминальна тризна на якій найстарший син покійного Павла д-р Андрій Вишницький подякував присутнім за молитви та участь у похоронах. Хай гостинна земля Вашінґтона буде йому легкою, а вільна Україна йому сниться. Він мав Бога у своєму серці, а де Бог, там і Небо.

Вічна Йому пам'ять!

Орися і Павло Пундій
з родиною

Зиновій Марцюк був діяльним в ОУН

13 січня 2007 року, на 97-му році життя відійшов у вічність один із чільних діячів українського громадського та кооперативного руху в Галичині в 1930-их роках під польською займанщиною, чи не найстаріший за віком член ОУН, довголітній член Пласту, останній учасник III Надзвичайного Великого збору ОУН (серпень, 1943), організатор збірок на Фонд УПА, співтворець допомоги українським політичним в'язням в 1970-1980-их роках із західньонімецьких теренів св. п. Зиновій Марцюк. Він народився в Озірній (тепер – Зборівський район Тернопільської области).

Останні роки свого життя провів далеко від України – в Мюнхені, але весь час перебував в центрі громадсько-політичних подій української еміґрації, діяльно допомагав визвольним акціям на рідних землях, збираючи кошти для УПА та підпільних акцій ОУН, організовуючи посилки та пакунки для потреб українських політичних діячів, яких тримав у в'язницях комуністичний режим. Він ніколи не хотів популярности, де допускав у свій бік похвал, завжди залишався практично безкомпромісною людиною, зберігаючи в чистоті насамперед своє добре ім'я і свої життєві принципи.

Вічна Йому пам'ять!

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська обл.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

СВ. П.

ВАСИЛЯ МОЧУЛИ

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 3 березня 2007 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. о. Миколая, 214 President St., Passaic, NJ

Просимо про молитви за Покійного.

....

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку всім, що вшанували Покійного своєю присутністю на похоронних відправах, тризні, за особисті, листовні і телефонічні вислови співчуття та за квіти.

Наша вдячність о. Ігореві Роїку, парохові української католицької церкви св. о. Миколая за відвідини Покійного в часі його недуги, за уділення Найсвятіших Тайн, молитви та духовну підтримку.

Сердечно дякуємо о. Ігореві Роїку за всі похоронні відправи, та за зворушливі слова на Панахиді і в церкві.

Щира подяка хорові „Думка" за численну участь та за прегарний спів на Панахиді.

Дякуємо сестрицтву Покрови Пресвятої Богородиці в С. Бавнд Бруку за дуже добре приготування тризни.

Сердечне спасибі за слова прощання на Панахиді та на цвинтарі: І. Гапієві від пл. куреня „Лісові Чорти", Б. Крамарчукові від пластової станиці в Пассейку, Н. Дж., І. Буртикові – доброму родинному приятелеві через довгі роки, І. Сохановi від Крайової Пластової Старшини та М. Бакалець від 70-го Відділу Союзу Українок .

Ми сердечно вдячні всім за пожертви на Божественні Літургії і добродійні цілі.

<u>НА БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ зложили:</u>

В. Чума-Біткон, А. Дідух, Г. Федорів, Л. і Я. Федун, М. Філевич, О. і В. Гірняк, К. Григорович, А. Яблонська, М. і С. Капітула, Б. Кекіш, Я. Кушлаба, М. і В. Кузик, Б. Кекіш, О. і Ю. Кисілевські, А. Лапічак, В. Марущак, Р. Микита, Г. і М. Невмержицькі, родина Падко, Н. Пастушенко, Т. Пастушенко, М. Пелтишин, Е. Романюк, Д. і В. Рудакевич, П. Русинко, Ю. і М . Штогрин, Український хор „Думка", родина Ульчак, М. і К. Ваньо, Л. Завойська, Л. і М. Целюх, І. Кравців, Л. і В. Пелтишин, М. Гантала, M. Hrubec, O & R. Hrubec, T. Hrubec, P. & T. Kolutak , F. & R. Sinisi, Sister Fran Sullivan, Sister Pat Mahoney, J. & T. Mullin, J. & E. Davino, Levandoski family, Martini family, A. Pettengill, T. & A. Alessandri, F. & J. Page, B. & D. Muller, N. Ryan, D. Denman, J. Philips, P. & E. O'Grady, K. Walsh.

<u>НА ПЛАСТ В УКРАЇНІ зложили:</u>

Л. Мочула, О. і М. Мочула, О. Бачинська, Л. Буртик з родиною, д-р Ю. і Х. Демидович, О. і М. Гнатейко, О. і І. Ісаїв, д-р Р. і П. Ленчур, д-р Ю. Сай, І. Темницький, У. і В. Дячук, З. і Е. Брожина, І. Буртик, А. Черниченко, Л. і М. Чолган, М. і І. Дурбак, Д. і А. Фарміґа, Л. і Я. Федун, О. і З. Ґудзій, В. і О. Гірняк, О. Гнатчук, М. Герец, М. і М. Качала, М. Ковальчин, Л. і Б. Крамарчук, О. і О. Кузьма, д-р М. і С. Левко, Г. і М. Невмержицькі, Л. Павлович, Д. і В. Рудакевич, Н . і Ф. Сейлек, О. Склепкович, Л. і І. Сохан, М. і В. Тершаковець, О. Топорович, Н. Титла, Л. Кутна, Ф. Микита, пл. курінь „Буриверхи", С. Цапар, І. Чайківська, Л. Цьолко, І. і Р. Долл, Г. Федорів, Н. Гафткович, С. і О. Гарасимович, З. і М . Кулинич, А. Олексишин, О. Палидович, Г. і Д. Пришляк, Д. і Р. Рамполла, З. Салевич, М . Бакалець, Л. і М. Целюх, А. і Р. Галабурда, А. Лапічак, Р. Сокольський, А. і І. Микич, Ю. і П. Веслоцькі, Д. Колатало, А. і О. Пришляк.

Разом 3,090 дол.

<u>НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ-ЙОРКУ зложили:</u>

Л. Мочула, О. і М . Мочула, О. і Я. Чипак, М. Бакалець, О. Бобиляк, М. і І. Борбич, І. Буртик, І. Цапар, О. і С. Халупа, В. Чума-Біткон, Г. Дяченко, Г. Федорів, А. і Р. Галабурда, К. і І. Гапій, В. і О. Гірняк, Н. і І. Головінські, О. і Ю. Кисілевські, М. Кордуба, О. і П. Кордуба, Я. Кукіль, М. Кузьма, д-р М. і С. Левко, Р. Максимович, С. і І. Марченко, М. Марщівська, М. Мартинюк, А. і В. Марущак, Р. і І. Мікел, Г. і М. Невмержицькі, Л. і О. Пясецькі, Пласт-Прият Випані, Н . Дж. (Х. Крижанівська), О. і Р. Прус, О. Путикевич, І. Савчин-Долл, В. Шипайло, А. Сливка, М. Струк, Х. Шкварко, Д. і О. Темницькі, І. і Б. Туринські , Б. Тижбір, М. і Ю. Українські, О. Вірстюк, Л. Завойська.

Разом: 2,110 дол.

<u>НА ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ зложили:</u>

Л. і Б. Субчак, М. і Р. Джейкенс, Л. і Б . Мочула, Л. Мочула.

Разом: 180 дол.

Всім жертводавцям наша найщиріша подяка.
Нехай ласкавий Господь Вас благословить!

Дружина ЛЕСЯ, діти і внуки.

У глибокому смутку повідомляємо, що 10-го лютого 2007 р. після тяжкої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній СИН, МУЖ І БАТЬКО

СВ. П.

РОМАН НОМИЧ

нар. 2 лютого 1948 р. у Франції.

В тяжкому горі:

мама	– ДІАМАРА-ДІМА КОМІЛЕВСЬКА
дружина	– КІМ
сини	– АЛЕКСАНДЕР
	– ЕРІК
	– МАЙКЛ
брат (по батькові)	– ГРИГОРІЙ (ҐРЕҐУАР) з родиною у Франції

Вічна Тобі пам'ять дорогий Романе!

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ 25 лютого 2006 р. нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

СВ. П.

ВОЛОДИМИРА ҐІНИ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

- у церкві св. Юра в Ню-Йорку, 24 лютого 2007 р., о год. 8:30 ранку;
- у церкві св. Покрови Божої Матері, 4 березня 2007 р., о год. 9-ій ранку.

ПАНАХИДА на могилі Покійного на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й. 25-го лютого 2007 р., о год. 10:30 ранку.

Про молитви за спокій душі Покійного просять дружина АНАСТАЗІЯ, діти і внуки.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave., Springfield, NJ 07081
Tel.: (973) 376-1347

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

Український ресторан „ЛІДІЯ“
Свіжі домашні страви. Прийняття, хрестини і весілля до 35 осіб. Гарна українська музика. 239 Parker Ave. Clifton, NJ. Середа, четвер, неділя 1 – 7 веч. П'ятниця, субота 1 – 11 веч. Безплатне паркування.
Тел.: (973) 546-6000.

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Y. Kochubey DES, NH, Ph.D
Board Certified
ПСИХОСУГЕСТОЛОГІЯ
* Наркоманія
* Алкоголізм
Тяжкі депресії
Хвороби печінки
Відновлення після хемотерапії

* за щирим бажанням хворого – 100% ҐАРАНТІЯ

Tel.: (845) 887-6039, (845) 583-7515 • Fax: (845) 887-4381 (Реєстрація 12 – 7 веч.)
Monticello, NY

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ
DNIPRO CO.
•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хв. розмови за 5 дол.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: karpatycanada@yahoo.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!